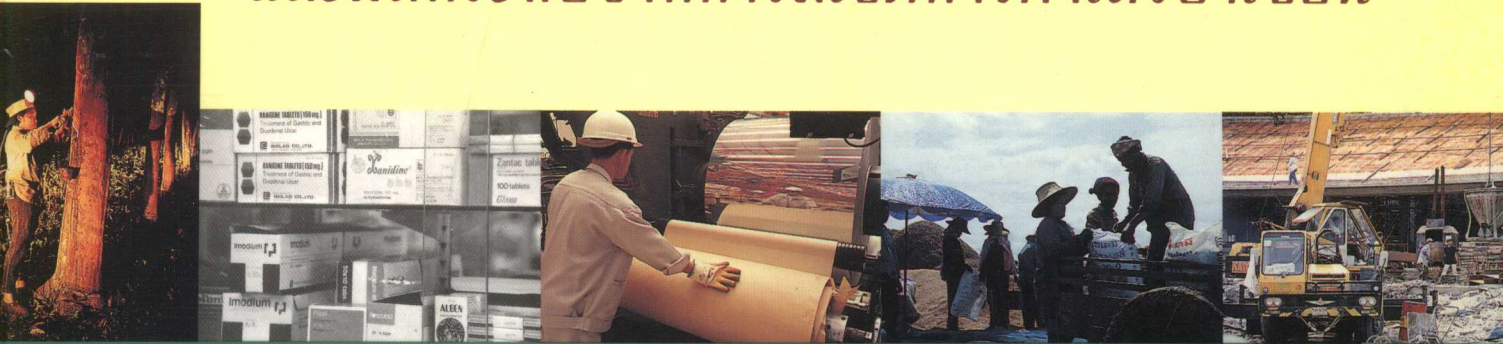

สู่ทางและโอกาสการส่งออก
และผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน

อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์

ฝ่ายเศรษฐกิจรายสาขา

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

รายงานฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

คู่มือและโอกาสการส่งออก
และผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน
(สำหรับอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์)

เสนอต่อ

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

โดย

ดร.สุภัช สุขลาสัย

นางสาวปัทมา ภักคานนท์

ฝ่ายแผนงานเศรษฐกิจรายสาขา
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

พฤศจิกายน 2539

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์	i
โครงสร้างอุตสาหกรรมและนโยบายของรัฐบาล	1
การผลิตและกระบวนการผลิต	5
โครงสร้างต้นทุนการผลิต และการผลิต	6
การนำเข้าและส่งออกปูนซีเมนต์ของไทย	6
การค้าและการแข่งขันของประเทศในกลุ่มอาเซียน	8
ความสามารถในการแข่งขันและผลกระทบของ AFTA	9
ภาคผนวก ก.	
นโยบายและมาตรการของรัฐบาลในช่วงเกิดการขาดแคลน ปูนซีเมนต์ ปี พ.ศ. 2532-2535	34
ภาคผนวก ข.	
ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรศุลกากรและ การกำหนดให้ของได้รับยกเว้นอากร	39
ภาคผนวก ค.	
ประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาราคาสินค้า และป้องกันการผูกขาด	44
บรรณานุกรม	56

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การเปรียบเทียบปริมาณการผลิต และปริมาณความต้องการภายในประเทศ	11
2 นโยบายการตั้งและขยายโรงงานผลิตปูนซีเมนต์	12
3 กำลังการผลิตปูนซีเมนต์ของไทย	13
4 ส่วนแบ่งตลาดของปูนซีเมนต์	14
5 การเปลี่ยนแปลงราคาควบคุมขายปลีก (2517-23)	15
6. การปรับราคาขายปลีก หลังการเลิกควบคุมราคา (2524-2535)	16
7 อัตราส่วนบรรทัดฐานของวัตถุดิบต่างๆที่ใช้ในการผลิตปูนซีเมนต์ 1 ตัน	17
8 กรรมวิธีการผลิตของโรงงานปูนซีเมนต์ในประเทศไทย	18
9 โครงสร้างต้นทุนปูนซีเมนต์ ปี 2534	19
10 ปริมาณการผลิตและการบริโภคปูนซีเมนต์ของกลุ่มประเทศอาเซียน 2534-2539	20
11 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าปูนซีเมนต์เม็ดของไทย ปี 2531-2536 พิกัด 2523.100-000	21
12 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ของไทย ปี 2531-2536 พิกัด 2523.290-000	22
13 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปูนซีเมนต์เม็ดของไทย ปี 2531-2536 พิกัด 2523.100-000	23
14 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ของไทย ปี 2531-2536 พิกัด 2523.290-000	24
15 มูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2529	25
16 สัดส่วนมูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2529	26
17 มูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2531	27
18 สัดส่วนมูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2531	28
19 มูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2534	29
20 สัดส่วนมูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2534	30

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
21 อัตราอากรขาเข้าของประเทศอาเซียน	31
22 กำลังการผลิตและส่วนแบ่งตลาดของประเทศในกลุ่มอาเซียน (2535)	32
23 ราคาน้ำมันดีเซล ณ โรงงาน EXFACTORY PORICE ปี 2536	33

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ *

อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ในกลุ่มประเทศอาเซียน มีโครงสร้างอุตสาหกรรมที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีลักษณะที่มีการแข่งขันน้อยราย (ยกเว้นประเทศที่ไม่มีการผลิตปูนซีเมนต์ ได้แก่ สิงคโปร์ และบรูไน) มีการควบคุมจากรัฐบาลในด้านต่างๆ รวมทั้งกำลังการผลิต และการคุ้มครองอุตสาหกรรมจากภาษีขาเข้าในระดับสูง แต่การคุ้มครองจะลดลงในบางครั้งหากมีการขาดแคลนปูนซีเมนต์ในประเทศและต้องนำเข้า ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย การค้าอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ในกลุ่มประเทศอาเซียนมีไม่มากนักยกเว้นระหว่างประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงกัน การรวมกลุ่มเป็นเขตการค้าเสรีอาเซียนจะไม่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของประเทศไทย แต่จะช่วยให้การนำเข้าและส่งออกซีเมนต์เม็ดและปูนซีเมนต์ทำได้ง่ายขึ้นในกรณีปูนซีเมนต์ขาดแคลนหรือล้นตลาด

อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์

อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยได้เริ่มต้นขึ้นในปีพ.ศ.2456 โดยมีบริษัทแรกคือบริษัทปูนซีเมนต์ไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะทำการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า และเพื่อให้มีอุตสาหกรรมที่ผลิตวัตถุดิบที่สำคัญในอุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลมาโดยตลอดนับตั้งแต่เริ่มต้น ดังนั้น นโยบายของรัฐบาลจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อลักษณะโครงสร้างและการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมนี้ ซึ่งโดยแท้จริงแล้วส่งผลกระทบไปยังอุตสาหกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น อุตสาหกรรมก่อสร้าง

ประเภทปูนซีเมนต์ แบ่งเป็น

1. ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์(Portland Cement)

ประเภทที่ 1 ใช้ในอุตสาหกรรมการก่อสร้างมากที่สุด

ประเภทที่ 2 ใช้ในงานคอนกรีตที่มีเนื้อหนามากๆหรืองานคอนกรีตในบริเวณที่มีซัลเฟตมากๆ

ประเภทที่ 3 ใช้ในงานคอนกรีตอัดแรงทุกชนิดที่ต้องการให้น้ำหนักได้เร็วและถอดแบบได้เร็ว

ประเภทที่ 4 ใช้ในงานก่อสร้างคอนกรีตหนาเช่นงานรากฐานขนาดใหญ่ เนื่องจากเป็นปูนซีเมนต์ที่คายความร้อนต่ำที่สุด แต่เป็นชนิดที่ยังไม่มีการผลิตในประเทศไทย

ประเภทที่ 5 เหมาะสำหรับงานก่อสร้างในทะเล ริมทะเลหรือบนดินเค็ม

2. ปูนซีเมนต์ผสม (Mixed Cement)

- เป็นปูนซีเมนต์ที่ผสมจากวัสดุเฉื่อยเช่น หินทราย หรือหินปูนบดละเอียด เพื่อให้ปูนซีเมนต์มีแรงอัดต่ำ เหมาะสำหรับงานก่อสร้างอาคารทั่วไปที่ไม่ต้องรับน้ำหนักมากเช่นงานหล่อภาชนะคอนกรีต งานหล่อท่อ งานเทพื้น และยังใช้เป็นปูนก่อและปูนฉาบได้ด้วย

3. ปูนซีเมนต์ขาว (White Portland Cement)

- ใช้สำหรับงานก่อสร้างตกแต่งอาคารผนังทั้งภายในและภายนอกอาคาร

โครงสร้างอุตสาหกรรมและนโยบายของรัฐบาล

อุตสาหกรรมนี้เป็นอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันน้อยราย และมีผู้ผลิตรายใหญ่ ที่เหลือจะเป็นรายย่อยๆ การตั้งโรงงานผลิตปูนซีเมนต์นี้ไม่สามารถที่จะเข้ามาแข่งขันได้โดยเสรีนัก เนื่องจากในบางช่วงระยะเวลา ผู้ผลิตต้องได้รับอนุญาตเพราะมีการควบคุมโดยรัฐบาล ดังนั้นรัฐบาลจึงมีบทบาทอย่างมากในการกำหนดโครงสร้างของอุตสาหกรรมนี้ บริษัทปูนซีเมนต์แห่งแรกของประเทศไทยได้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2456

* ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ กรรมการกลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่ได้ให้ข้อมูลและให้คำวิจารณ์เนื้อหาของร่างรายงานวิจัย

โดยมีพระคลังข้างที่ถือหุ้นไว้ครึ่งหนึ่ง คือบริษัทปูนซีเมนต์ไทย ในขณะที่นั้นมีการจ้างวิศวกรจากต่างประเทศเข้ามาดำเนินการ บริษัทนี้เป็นเพียงบริษัทเดียวที่ผลิตปูนซีเมนต์ เพื่อใช้ในประเทศมาเป็นระยะเวลาประมาณ 40 ปี หลังจากนั้นจึงมีการอนุมัติให้ตั้งโรงงานปูนซีเมนต์ขึ้นมาใหม่ อีกโรงงานหนึ่งในปี 2499 คือ โรงงานของบริษัทชลประทานซีเมนต์ การอนุญาตนี้เนื่องจากคาดว่าจะมีความต้องการใช้ปูนซีเมนต์ในประเทศเพิ่มมากขึ้นจากการสร้างเขื่อนภูมิพล การลงทุนนี้ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานส่งเสริมการลงทุน โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องใช้วัตถุดิบภายในประเทศ หลังจากโรงงานผลิตปูนซีเมนต์แห่งที่สองเกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2505 ก็ได้มีการระงับการให้การส่งเสริมการลงทุนในการผลิตปูนซีเมนต์ โดยให้เหตุผลว่ากำลังการผลิตในขณะนั้นเกินความต้องการใช้ภายในประเทศ

ต่อมาในปี 2509 บริษัทปูนซีเมนต์ไทยเริ่มผลิตปูนซีเมนต์ ที่โรงงานอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช การอนุญาตในช่วงนั้นก็เนื่องมาจากปูนซีเมนต์ที่ผลิตในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยในปี พ.ศ. 2509-2510 ปริมาณความต้องการใช้ปูนซีเมนต์ภายในประเทศมีมากกว่าปริมาณการผลิตประมาณ 1 และ 2 แสนตัน ตามลำดับ (ตารางที่ 1) แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่เปิดโอกาสให้ผู้ผลิตรายใหม่เข้ามาแข่งขันในช่วงระยะเวลานี้แต่อย่างใด

ต่อมาในปีพ.ศ.2511 มีการให้การส่งเสริมการลงทุนปูนซีเมนต์ใหม่ เนื่องจากคาดว่าจะมีความต้องการใช้ปูนซีเมนต์เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้บริษัทเดิมทั้งชลประทานซีเมนต์และปูนซีเมนต์ไทย ตั้งโรงงานเพิ่มขึ้นอีกบริษัทละ 1 แห่งโดยที่บริษัทชลประทานซีเมนต์สร้างโรงงานแห่งใหม่ที่ อ.ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และบริษัทปูนซีเมนต์ไทย ตั้งโรงงานใหม่ที่อ. แก่งคอย จังหวัดสระบุรี (เริ่มผลิตในปี 2514) และมีการก่อตั้งโรงงานปูนซีเมนต์ของบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวงในอำเภอและจังหวัดเดียวกันในปี 2512 (รายละเอียดโปรดดู ตารางที่

2) ในปี พ.ศ. 2515 (กันยายน) รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการส่งออกปูนซีเมนต์ โดยให้การส่งเสริมการลงทุนและตั้งบริษัทปูนซีเมนต์ขึ้นมาอีก หลังจากนั้นก็ไม่มีการส่งเสริมการลงทุนอีกแต่อนุญาตให้โรงงานที่ดำเนินการอยู่แล้วทำการขยายโรงงานได้แต่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

จนกระทั่งปีพ.ศ.2520 รัฐบาลจึงกลับมาให้การส่งเสริมการลงทุนใหม่อีกครั้ง โดยมีเงื่อนไขว่าการผลิตต้องมีกำลังการผลิตตั้งแต่ 800,000 ตันต่อปีขึ้นไปและจะต้องทำการผลิตเองทุกขั้นตอนตั้งแต่การนำเอาวัตถุดิบจากธรรมชาติขึ้นมา เหตุผลในการเปิดให้การส่งเสริมการลงทุนครั้งนี้ก็เนื่องมาจากมีการคาดการณ์ว่าความต้องการใช้ในประเทศจะเพิ่มสูงขึ้น จึงให้การส่งเสริมการลงทุนอีกในปี 2520, 2522 และปิดการให้การส่งเสริมเป็นการถาวรในปี 2526 หลังจากนั้นการขออนุญาตตั้งหรือขยายโรงงานปูนซีเมนต์ก็สามารถทำได้โดยขออนุญาตกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ตามขั้นตอนตามปกติ ซึ่งก็ได้มี บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด และ บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด ขยายกำลังผลิตในช่วงปี 2526-2532 จนกระทั่งเกิดวิกฤตการณ์การขาดแคลนปูนซีเมนต์ในปีพ.ศ. 2532 - 2534 จึงได้มีการอนุญาตให้ตั้งโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ขึ้นอีก 7 แห่ง และอนุญาตให้ผู้ผลิตเดิมขยายการผลิตได้จึงทำให้กำลังการผลิตคาดว่าจะเพิ่มขึ้น

เป็นประมาณ 35.4 ล้านตันในปี 2538 (ตารางที่ 3) มีข้อสังเกตว่าผู้ผลิตบางรายซึ่งขออนุญาตตั้งโรงงานในช่วงปูนขาดแคลน แต่ยังไม่ได้นำดำเนินการ

จากลักษณะนโยบาย และการเข้ามาแข่งขันในการผลิตปูนซีเมนต์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้สามารถแบ่งผู้ผลิตปูนซีเมนต์ได้เป็น 3 กลุ่มดังนี้

1) กลุ่มผู้ผลิตรายเดิม ได้แก่ ปูนซีเมนต์ไทย ปูนซีเมนต์นครหลวง และชลประทานซีเมนต์ กลุ่มนี้เป็นผู้ผลิตซีเมนต์รายใหญ่ตั้งแต่อดีต จนกระทั่งปี 2532 ที่มีความต้องการภายในประเทศสูง (เกิดจากการขยายตัวอย่างสูงในภาคก่อสร้าง) ทำให้การผลิตไม่เพียงพอและขยายการผลิตไม่ทันกับความต้องการรัฐบาลจึงได้แก้ปัญหาโดยการนำเข้าปูนซีเมนต์ และเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตรายใหม่เข้ามาในอุตสาหกรรมนี้ (ซึ่งมีประมาณ 6 ราย)

2) กลุ่มผู้ผลิตรายใหม่ขนาดใหญ่ ได้แก่ ทีพีโอ และปูนซีเมนต์เอเชีย

3) กลุ่มผู้ผลิตรายใหม่ขนาดเล็ก ผู้ผลิตเหล่านี้ใช้เวลาสร้างโรงงานระยะสั้น (7 เดือน) และมีกำลังการผลิตต่ำ (ประมาณ 200 ตัน/วัน) สร้างขึ้นเพื่อบรรเทาปัญหาปูนซีเมนต์ขาดแคลนในระยะสั้น (ช่วง 2532-2535) อาทิ สระบุรีซีเมนต์ ไทยสถาปนา และ สามัคคีซีเมนต์

ถึงแม้ว่าโครงสร้างการผลิตปูนซีเมนต์จะเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่บริษัทปูนซีเมนต์ไทยก็ยังคงความเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดของประเทศอยู่ โดยมีกำลังการผลิตทั้งหมดกว่าครึ่งหนึ่งของการผลิตทั้งประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2536 บริษัทปูนซีเมนต์ไทยมีกำลังการผลิต 16.2 ล้านตันต่อปี รองลงมาได้แก่บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวงจำกัด มีกำลังการผลิต 9.3 ล้านตันต่อปี ซึ่งปีพ.ศ. 2536 และ 2537 โรงงานผลิตปูนซีเมนต์เปิดใหม่ก็ได้รับอนุญาตให้ตั้งขึ้นในช่วงปูนซีเมนต์ขาดแคลน ก็จะมีกำลังการผลิตเต็มที่โดยบริษัทปูนซีเมนต์ทีพีโอ โพลิน จะมีกำลังการผลิตปีละ 5 ล้านตันในปี 2538 และบริษัทปูนซีเมนต์เอเชีย จะมีกำลังการผลิตประมาณ 2 ล้านตันต่อปี โดยที่กำลังการผลิตปูนซีเมนต์ทั้งประเทศของไทยจะเพิ่มสูงขึ้นกว่าเท่าตัวเป็นประมาณ 35 ล้านตันในปี 2539 เพิ่มขึ้นจากกำลังการผลิต ในปีพ.ศ. 2533 ซึ่งมีเพียง 15 ล้านตัน

ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดโครงสร้างอุตสาหกรรมและการเข้ามาแข่งขัน นอกเหนือไปจากนโยบายของรัฐบาลก็คือ ลักษณะการลงทุนของอุตสาหกรรมนี้ซึ่งจะต้องลงทุนสูงมาก โดยที่โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ จะต้องใช้เงินลงทุนไม่ต่ำกว่า 400 ล้านบาท ดังนั้นการเข้ามาแข่งขันจึงทำได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้ผลิตรายเดิมได้รับการส่งเสริมการลงทุน และได้รับการยกเว้นภาษีขาเข้าเครื่องจักร แต่ผู้ผลิตรายใหม่ไม่ได้ก็จะทำให้เสียเปรียบในการแข่งขันมาก ทางด้านกำลังการผลิตนั้นบริษัทปูนซีเมนต์ไทยเป็นบริษัทที่มีกำลังการผลิตสูงที่สุด รองลงมาได้แก่บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวงในปี พ.ศ. 2536 บริษัทปูนซีเมนต์ไทยมีกำลังการผลิตประมาณ 16.2 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 53.1 ของกำลังการผลิตทั้งประเทศ และบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวงมีกำลังการผลิตประมาณ 9.3 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 30.5 ของกำลังการผลิตทั้งประเทศ รวมกำลังการผลิตของทั้งสองบริษัทในปี 2536 คิดเป็นร้อยละ 83.6 ของกำลังการผลิตทั้งประเทศ (ตารางที่ 3) ถึงแม้ว่าจากการคาดการณ์ตามตารางที่ 3 ในปี 2540 สัดส่วนของกำลัง

การผลิตของบริษัทปูนซีเมนต์ไทยจะลดลงเป็นร้อยละ 44.7 และบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวงจะมีสัดส่วนเท่าเดิมคือ ร้อยละ 30 กำลังการผลิตของทั้งสองบริษัทรวมกันคิดเป็นร้อยละ 74.7 โดยมีบริษัทที่พีไอ โพลีน มีกำลังการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นอันดับสาม หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12 ของกำลังการผลิตทั้งประเทศ ในกรณีของส่วนแบ่งตลาดนั้น บริษัทปูนซีเมนต์ไทยร้อยละ 65.4 ในปีพ.ศ. 2529 เป็นร้อยละ 61.2 ในปี 2535 โดยมีบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวงเป็นบริษัทที่มีส่วนแบ่งตลาดรองลงมา (ตารางที่ 4) ดังนั้นจากลักษณะส่วนกำลังการผลิต ส่วนแบ่งตลาดและโครงสร้างอุตสาหกรรมซึ่งมีลักษณะของการมีบริษัทขนาดใหญ่ ที่มีกำลังการผลิตมากกว่าครึ่งหนึ่งของกำลังการผลิตของประเทศและมีการแข่งขันน้อยราย จึงทำให้ในอดีตที่ผ่านมาไม่มีการแข่งขันในด้านราคา โดยบริษัทปูนซีเมนต์ไทยเป็นผู้นำในด้านการผลิตและเป็นผู้นำด้านราคา (price leadership)¹ แต่หลังจากช่วงปีพ.ศ. 2536 เป็นต้นมา มีการแข่งขันทางด้านราคามากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากบริษัทที่พีไอ โพลีน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ราคาปูนซีเมนต์ในตลาดลดลงบ้าง

รัฐบาลเคยเข้ามาแทรกแซงราคاب้างในบางครั้ง แต่ทุกครั้งที่เข้ามาแทรกแซงเป็นลักษณะการควบคุมราคา การควบคุมราคาของรัฐบาลเกิดขึ้นครั้งแรกในช่วงปีพ.ศ. 2517-2523 มีสาเหตุมาจากน้ำมันซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญขึ้นราคา ซึ่งจะส่งผลให้ราคาปูนซีเมนต์สูงขึ้น รัฐบาลจึงเข้ามากำหนดราคาในปีพ.ศ. 2517 โดยปูนซีเมนต์ผสมราคาตันละ 540 บาทและอนุญาตให้ราคาปูนซีเมนต์สูงขึ้นเรื่อยๆจนมีราคาตันละ 1,090 บาท ในปี 2523 (ตารางที่ 5)

อย่างไรก็ตามในช่วง 2519-2521 ราคาปูนซีเมนต์ในตลาดโลกมีแนวโน้มสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปีพ.ศ. 2519-2521 ทำให้มีการส่งออกปูนซีเมนต์มาก ขณะนั้นรัฐบาลได้เข้ามาแทรกแซงโดยกำหนดโควตาให้บริษัทปูนซีเมนต์ส่งออกได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ทั้งนี้เพราะเกรงว่าปูนซีเมนต์ในประเทศจะขาดแคลน อย่างไรก็ตามในปี 2522 ยังเกิดภาวะการขาดปูนซีเมนต์ขึ้นในประเทศและ ต้องนำเข้าปูนซีเมนต์ จนในปี 2531 รัฐบาลได้ลดอัตรารายเข้าลงเหลือร้อยละ 10 และในปี 2532 - 2535 ได้ยกเว้นอัตรารายเข้าและมีการควบคุมราคาปูนซีเมนต์ขึ้น

โดยสรุป โครงสร้างอุตสาหกรรมมีลักษณะเป็นการแข่งขันน้อยราย (oligopoly) การแข่งขันที่รุนแรงขึ้นทำให้อำนาจการกำหนดราคาของผู้ผลิตรายใหญ่ลดลง ภาวะตลาดมีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาของผู้ผลิตมากขึ้น แต่เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้ไม่ใช่อุตสาหกรรมที่แข่งขันสมบูรณ์ ผู้ผลิตจึงยังมีอำนาจในการกำหนดราคา (price maker) ไม่ใช่ผู้รับราคา (price taker) และในบางครั้งผู้ขายหรือร้านค้าวัสดุก่อสร้างก็เป็นผู้กำหนดราคาขายปลีกเช่นกัน โดยรัฐบาลจะควบคุมราคาในช่วงที่ปูนซีเมนต์ขาดแคลน

¹ ในอดีตรัฐบาลควบคุมราคาปูนซีเมนต์ แต่หลังจากรัฐบาลประกาศเลิกการควบคุมราคาปูนซีเมนต์ การกำหนดราคาถูกกำหนดโดยกลไกตลาด โดยมีเงื่อนไขว่าการปรับราคาต้องแจ้งกระทรวงพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม การที่บริษัท ปูนซีเมนต์ไทยมีส่วนแบ่งตลาดและกำลังการผลิตสูงสุด การกำหนดราคาของบริษัทอื่นจึงต้องพิจารณากำหนดตามราคาของบริษัทปูนซีเมนต์ไทยด้วย

การผลิตและกระบวนการผลิต

เนื่องจากปูนซีเมนต์ Portland เป็นปูนซีเมนต์ที่มีการผลิตมากที่สุด ซึ่งมีส่วนประกอบของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่ได้แก่ หินปูน (62-82%) ดินขาว (34-69%) แร่เหล็ก (2.1 %) และ แร่ยิบซั่ม (3.9%) นอกจากนี้ยังใช้วัตถุดิบที่สำคัญอีกสองประเภทคือหินปูนซอลล์มาร์ค และซิลิกา อลูมิกา ซึ่งอยู่ในรูปของดินเหนียว ดินดาน หินชนวน โดยที่แต่ละโรงงานจะใช้วัตถุดิบต่างๆ เหล่านี้ในสัดส่วนและปริมาณที่แตกต่าง ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาและต้นทุนของวัตถุดิบที่จะหามาได้

พวกหินปูน หินเชลล์ หินชนวน มีมากตามเทือกเขาในเขตจังหวัดสระบุรี เพชรบุรีและนครศรีธรรมราช บริษัทปูนซีเมนต์ต้องขอสัมปทานจากรัฐบาลเพื่อขอสิทธิในการใช้วัตถุดิบเหล่านี้ ซึ่งมีอายุสัมปทานเป็นระยะเวลา 10-25 ปี นอกจากนี้ยังมีบ่อดินมาร์คที่จังหวัดนครสวรรค์และสระบุรี แหล่งแร่เหล็กมีในจังหวัดลพบุรี และนครสวรรค์ ส่วนยิบซั่มมีในจังหวัดพิจิตร นครสวรรค์ สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช รวมทั้ง หวายที่ได้จากลำน้ำเจ้าพระยาบริเวณจังหวัดสิงห์บุรี และราชบุรี

วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิตปูนซีเมนต์แต่ละชนิดจะถูกบดจนเป็นผงละเอียดและนำมาผสมกันตามสัดส่วน การลดและผสมวัตถุดิบนี้อาจทำได้ 3 วิธี คือ

ก) กรรมวิธีการผลิตแบบเปียก (wet Process) ซึ่งจะใช้ดินขาว ดินเหนียว เป็นส่วนประกอบในการผลิต โดยเอาหินปูนผสมดินและน้ำให้มีความชื้นประมาณ 30-40% นำน้ำดินไปเผาจนได้เป็นปูนเม็ด (ในการผลิตปูนซีเมนต์ส่วนใหญ่จะคงรูปไว้เป็นปูนเม็ดก่อน เพราะสามารถเก็บรักษาไว้ได้นานโดยไม่เสื่อมคุณภาพ เสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการเก็บปูนผง การบดเป็นปูนผงต้องคำนึงถึงความสามารถในการขายด้วย เพราะถ้าขายไม่หมดเก็บไว้นานปูนซีเมนต์จะเกาะตัวเป็นก้อนแข็งใช้ไม่ได้) พร้อมทั้งจะนำไปบดเป็นปูนซีเมนต์ผงต่อไป

กรรมวิธีแบบนี้เป็นแบบดั้งเดิม ค่าใช้จ่ายสูง มีการสูญเสียมาก ผลผลิตต่ำ วิธีแบบนี้อาจจะยังเหมาะสมกับแหล่งวัตถุดิบที่หาได้ในต้นทุนที่ประหยัด ปัจจุบันมีการผลิตแบบเปียกอยู่แห่งเดียวคือ โรงงานปูนซีเมนต์ไทย ท่าหลวงจังหวัดสระบุรี

ข) กรรมวิธีการผลิตแบบกึ่งแห้ง หรือ แบบเฟอหมาด (Semi-dry process) ใช้หินปูน ดินดำ และศิลาแลง จะถูกนำมาบดและทำให้ร้อนโดยอาศัยลมร้อน ฝุ่นที่แยกออกมาจากลมร้อนจะผสมกับน้ำให้เข้ากัน แล้วปั่นเป็นเม็ดมีความชื้น 13-14% และลดความชื้นด้วยก๊าซร้อนแล้วนำเข้าเตาเผาจนได้ปูนเม็ด

ค) กรรมวิธีการผลิตแบบแห้ง (Dry Process) ซึ่งใช้วิธีการไม่หินปูนให้ละเอียดโดยตรง (ไม่มีการเติมน้ำเข้าไปในวัตถุดิบ) และมีเครื่องดักฝุ่นไว้ป้องกันเพื่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยป้องกันการสูญเสียในเครื่องบดนำไปผสมกับวัตถุดิบอื่นให้มีความชื้น 5% แล้วจึงนำไปเผาจนได้ปูนเม็ดพร้อมบดเป็นปูนผงต่อไป กรรมวิธีนี้ใช้กันทั่วไปในปัจจุบันเนื่องจากต้นทุนการผลิตต่ำกว่าวิธีอื่น

การลดต้นทุนการผลิต อาจทำได้โดยการเปลี่ยนแปลงกรรมวิธีการผลิตจากแบบเปียกมาเป็นแบบแห้ง กล่าวคือ ในอดีตนั้นใช้กรรมวิธีการผลิตแบบเปียก ต่อมาปี พ.ศ. 2509 เริ่มที่จะนำกรรมวิธีแบบแห้งมาใช้เพื่อที่จะลดต้นทุนการผลิต ทั้งเป็นการประหยัดน้ำมันเตาและลดอัตราการสูญเสียระหว่างผลิตและให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นดังเช่น โรงงานปูนซีเมนต์ไทย ทุกแห่ง จังหวัดนครราชสีมา เปลี่ยนมาใช้กรรมวิธีการผลิตแบบแห้งในปี พ.ศ. 2520 ในปัจจุบันนี้โรงงานเกือบทั้งหมดเป็นการผลิตแบบแห้งซึ่งเป็นวิธีการผลิตที่มีประสิทธิภาพดีกว่าต้นทุนต่ำกว่า และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (ตารางที่ 8)

โครงสร้างต้นทุนการผลิต และ การผลิต

โครงสร้างต้นทุนรวมปูนซีเมนต์ ส่วนใหญ่เป็น ค่าเชื้อเพลิงประมาณร้อยละ 30 ค่าจ้างแรงงานประมาณร้อยละ 7 ค่าวัตถุดิบประมาณร้อยละ 1 และค่าภาชนะบรรจุร้อยละ 8 ที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ประมาณร้อยละ 25 ซึ่งรวมเป็นต้นทุนการผลิตร้อยละ 71 ของต้นทุนรวมและอีกร้อยละ 29 เป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย (ตารางที่ 9) สำหรับพลังงานที่ใช้เป็นถ่านหินซึ่งได้จากภายในประเทศประมาณร้อยละ 70 ที่เหลือเป็นเชื้อเพลิงนำเข้าซึ่งต้องเสียภาษีนำเข้าร้อยละ 14 ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ถึงแม้จะมีการเก็บอัตราภาษีนำเข้าเชื้อเพลิงสูงแต่ก็ยังไม่มีความกระทบต่อต้นทุนมากนัก เพราะเชื้อเพลิงนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 8 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

อย่างไรก็ตามอัตราภาษีนำเข้าสำหรับเชื้อเพลิงย่อมให้ทำประเทศคู่แข่งในอาเซียน เช่น ประเทศอินโดนีเซีย นั้นมีความได้เปรียบเพราะสามารถหาเชื้อเพลิงมาได้ในราคาต่ำกว่าไทย

การนำเข้าและส่งออกปูนซีเมนต์ของไทย

การนำเข้าปูนซีเมนต์ของไทยนั้นมีปริมาณการนำเข้าในแต่ละปีแตกต่างกัน ส่วนใหญ่แล้วการนำเข้าในช่วง 30 ปีที่แล้วมีอยู่ในระดับต่ำมาก ยกเว้นในช่วงปี 2531-2534 การนำเข้าในช่วงที่มีการขาดแคลนปูนซีเมนต์นั้นมี 3 ระยะ กล่าวคือช่วงปี 2509-2510 เป็นช่วงที่ซีเมนต์ขาดแคลน มีการนำเข้าประมาณ 1-2 แสนตัน ในระยะที่สอง ในช่วงปี พ.ศ. 2521-2523 มีการนำเข้าปีละ 0.4 , 1.2 และ 0.9 ล้านตันตามลำดับ การนำเข้าสูงที่สุดอยู่ในระยะการขาดแคลนระยะที่สาม คือ ปีพ.ศ. 2532-2535 เป็นช่วงระยะเวลาที่เศรษฐกิจของประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตสูงในระดับ10%ขึ้นไป และเป็นช่วงที่อุตสาหกรรมก่อสร้างขยายตัวอย่างมาก ทำให้ต้องนำเข้าซีเมนต์ประมาณ 3 ล้านตันในปี 2533 6.3 ล้านตันในปี 2534 และ 3 ล้านตัน ในปี 2535

หลังจากปี 2532 ก็มีการเปิดให้ผู้ผลิตรายใหม่เข้ามาแข่งขันและคาดว่าจะไม่จำเป็นต้องนำเข้าอีกในช่วงระยะปี 2536 เป็นต้นมาคาดว่าจะมีปูนซีเมนต์เหลือส่งออกได้ ประมาณปีละ 2-3 ล้านตัน เนื่องจาก

ปริมาณการบริโภคซีเมนต์คงจะเพิ่มขึ้นในอัตราไม่สูงนัก โดยในช่วงปี 2537 - 2539 คาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคซีเมนต์ปีละ 29, 33 และ 36 ล้านตันตามลำดับ โดยปริมาณการผลิตปูนซีเมนต์ประมาณ 32, 33 และ 36 ล้านตันในช่วงระยะเวลาเดียวกัน (ตารางที่ 10)

การนำเข้าปูนซีเมนต์ของไทยที่ผ่านมา มีปริมาณและมูลค่าการนำเข้าไม่มากนักและการนำเข้านั้นมีขึ้นเป็นระยะๆ โดยแท้จริงแล้วปูนซีเมนต์เป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองทางภาษีในอัตราสูง คือ ร้อยละ 30 ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 ได้มีการลดอากรขาเข้าเหลือร้อยละ 10 ทั้งปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์และปูนซีเมนต์เม็ด ระหว่างปี 2532-2535 ได้ยกเว้นอากรขาเข้าเนื่องจากปูนซีเมนต์ขาดแคลน หลังจากนั้นในปี 2535 อากรขาเข้าได้กลับมาอยู่ที่ร้อยละ 30 ตามเดิม จนกระทั่งวันที่ 6 ตุลาคม 2537 รัฐบาลจึงประกาศลดอัตราอากรขาเข้าลงเหลือร้อยละ 10 เช่นเดียวกับในปี 2531

การนำเข้าปูนซีเมนต์เม็ดของไทยในอดีตส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นและตะวันออกกลางเป็นหลัก ส่วนน้อยเป็นการนำเข้าจากกลุ่มประเทศอาเซียน ส่วนปูนซีเมนต์นำเข้าจากญี่ปุ่นและจีนเป็นหลัก ปีพ.ศ. 2534 เป็นปีที่มีการนำเข้าปูนซีเมนต์มากที่สุดประมาณ 6 ล้านตัน โดยมีการนำเข้าปูนซีเมนต์เม็ด และปูนซีเมนต์ผง คิดเป็นปริมาณใกล้เคียงกันคือประมาณ 3 ล้านตัน โดยมีมูลค่าทั้งสิ้นประมาณ 9,300 ล้านบาท แต่ในปี 2535 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าปูนซีเมนต์เม็ดและปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ได้ลดลงเป็นชนิดละ 1.85 ล้านตัน และ 1.17 ล้านตันตามลำดับ คิดเป็นมูลค่าการนำเข้าทั้งสิ้น 4,197 ล้านบาท ส่วนในปี 2536 นั้นเกือบจะไม่มีการนำเข้าปูนซีเมนต์เลย เนื่องจากการผลิตในประเทศเริ่มขยายตัวขึ้นมาเท่ากับปริมาณการใช้ และทำให้ปูนซีเมนต์ไม่ขาดแคลน จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องนำเข้า (ตารางที่ 11-12) ในด้านการส่งออกนั้นปริมาณและมูลค่าการส่งออกปูนซีเมนต์ (ตารางที่ 13-14) ขึ้นอยู่กับความต้องการบริโภคภายในประเทศ หากปีใดปริมาณการผลิตสูงกว่าการบริโภคในประเทศก็จะมีการส่งออก

การส่งออกปูนซีเมนต์ในช่วงปี 2532 ซึ่งเริ่มมีการขาดแคลนนั่นเป็นการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงเช่น ประเทศลาว เวียดนาม ใต้หวัน และ มาเลเซีย โดยที่ในปีนั้นมีการส่งออกปูนซีเมนต์เม็ดประมาณ 13,438 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 23 ล้านบาท ส่วนปีต่อมาการส่งออกลดน้อยลงมาก จนถึงปี 2535 การส่งออกจึงได้เริ่มเพิ่มมากขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

ในปีพ.ศ.2535 มีการส่งออกปูนซีเมนต์ทั้งสิ้นประมาณ 66,629 ตัน คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 84.5 ล้านบาท โดยที่ร้อยละ 20 เป็นการส่งออกปูนซีเมนต์เม็ดและที่เหลือส่วนใหญ่เป็นปูนซีเมนต์ผงชนิดปอร์ตแลนด์ ตลาดส่งออกในปีนี้ก็ยังเป็นประเทศเพื่อนบ้านในแถบอินโดจีน เป็นตลาดที่สำคัญ แต่ในปี 2536 นั้น การส่งออกปูนซีเมนต์ของไทยเพิ่มขึ้นสูงมากเป็นประมาณ 2 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,977 ล้านบาท แต่การส่งออกส่วนใหญ่อยู่ในรูปของปูนเม็ด คิดเป็นปริมาณได้ 1.45 ล้านตัน ที่เหลืออีกประมาณ 625,370 ตัน เป็นปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ โดยมีมูลค่าการส่งออก 1,261 และ 716 ล้านบาท ตามลำดับ

ตลาดส่งออกที่สำคัญยังคงเป็นประเทศในแถบอินโดจีนและมีตลาดที่สำคัญเพิ่มขึ้นมาได้แก่ ประเทศในแถบ ตะวันออกกลาง เช่น ซาอุดีอาระเบีย คูเวต และสาธารณรัฐอาหรับเอมิเรต

การค้าและการแข่งขันของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ในปีพ.ศ. 2529 การค้าปูนซีเมนต์ในกลุ่มอาเซียน มีมูลค่าการค้าประมาณ 21 ล้านเหรียญสหรัฐ. เป็น 62 ล้านเหรียญสหรัฐในปี 2534 โดยมีประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่นำเข้ารายใหญ่ที่สุดในกลุ่มอาเซียนโดยนำเข้าคิดเป็นประมาณร้อยละ 70 ของมูลค่าการค้าทั้งสิ้นของกลุ่มอาเซียน ยกเว้น ปี 2534 ซึ่งเกิดการขาดแคลนในประเทศไทย และได้กลายเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ที่สุด ทั้งนี้เพราะสิงคโปร์เป็นประเทศที่ไม่มีอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ประเทศนำเข้าที่สำคัญรองลงมาได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ 15-20) ส่วนประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซียนั้นมีการนำเข้าบ้างเป็นครั้งคราว

สำหรับประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญในกลุ่มประเทศอาเซียนนั้นได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ในปีพ.ศ. 2534 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 22 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณร้อยละ 40 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศอินโดนีเซียนั้นเป็นตลาดนอกกลุ่มอาเซียน ประเทศมาเลเซียเป็นอีกประเทศหนึ่งซึ่งมีการส่งออกในกลุ่มประเทศอาเซียนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการส่งออกไปยังประเทศ สิงคโปร์ซึ่งอยู่ใกล้กัน

สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์มีความคิดเห็นว่า "การค้าโดยทั่วไปของกลุ่มอาเซียนจะเกิดขึ้นใน กรณีที่ประเทศผู้ส่งออก มีปูนซีเมนต์เกินความต้องการในประเทศ ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาจะได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ส่วนประเทศที่นำเข้านั้น นอกจากจะได้แก่ประเทศที่ขาดแคลนปูนซีเมนต์ในช่วงนั้นแล้ว ยังมีประเทศซึ่งไม่มีโรงงานผลิตปูนซีเมนต์เป็นของตนเอง ต้องนำเข้าตลอดเวลา ได้แก่ สิงคโปร์ และมาเลเซีย ตะวันออก (SABAH, SARAWAK) ซึ่งประเทศสิงคโปร์จะนำเข้าจากประเทศอินโดนีเซีย, มาเลเซีย (ซึ่งทาง บริษัทในสิงคโปร์มีบริษัทแม่อยู่ในประเทศดังกล่าว) ญี่ปุ่น, เกาหลีใต้ ส่วนมาเลเซียตะวันออกนำเข้าจาก ประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก"

สาเหตุหนึ่งที่มีการค้าซีเมนต์ในระหว่างกลุ่มอาเซียนมีไม่มากนักก็เพราะปูนซีเมนต์เป็นสินค้าที่ถูกควบคุมทางด้านการผลิตและได้รับการคุ้มครองจากรัฐบาลของประเทศในกลุ่มสมาชิกแต่ละประเทศ เช่น ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ บางประเทศเก็บภาษีขาเข้าในอัตราสูง เช่น ไทย อัตราภาษีขาเข้า ปกติอยู่ในระดับ 30% มาเลเซีย อัตราภาษีขาเข้าปกติอยู่ในระดับ 50% ฟิลิปปินส์ก็มีอัตราภาษีขาเข้าอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ดังนั้นในภาวะปกติที่ไม่มีปัญหาการขาดแคลนปูนซีเมนต์การค้าระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนจะไม่เกิดขึ้น แต่ถ้าหากเกิดภาวะขาดแคลนในบางประเทศ รัฐบาลจะลดอัตราภาษีขาเข้าลงมาชั่วคราวเพื่อให้มีการนำปูนเข้ามาแก้ไขภาวะขาดแคลน ดังนั้นแต่ละประเทศในกลุ่มนี้จะมีการส่งออกนำเข้าหรือ

ไม่ ขึ้นกับภาวะการผลิตและการบริโภคของประเทศที่นำเข้ารวมทั้งภาวะการผลิตและการบริโภคของประเทศที่จะส่งออกได้ เพราะถ้าสภาวะของความต้องการบริโภคมีมากก็จะไม่สามารถส่งออกได้ (ตารางที่ 21)

นอกจากนี้แล้วธรรมชาติของการผลิตปูนซีเมนต์ต้องลงทุนสูง ก็เป็นสิ่งที่ทำให้การเข้ามาแข่งขันทำได้ยาก รวมทั้งธรรมชาติของซีเมนต์ที่เป็น Bulky การขนส่งค่อนข้างยากและค่าใช้จ่ายสูงจึงไม่มีการตั้งโรงงานผลิตซีเมนต์เพื่อส่งออกเป็นการเฉพาะ แต่กลายเป็นการผลิตเพื่อตลาดภายในประเทศและส่วนเกินจึงจะส่งออกและทำให้การส่งออกในบางครั้งส่งออกในราคาที่ต่ำกว่าราคาขายในประเทศประมาณร้อยละ 25-30 ขึ้นกับภาวะราคาในตลาดโลก ดังนั้นเราจึงคาดว่าเขตการค้าเสรีอาเซียนจะไม่มีผลกระทบต่อการค้าปูนซีเมนต์ในอาเซียน ยกเว้นในภาวะขาดแคลนหรือล้นตลาด การนำเข้าและส่งออกจะสะดวกรขึ้น

ความสามารถในการแข่งขันและผลกระทบของ AFTA

ความสามารถในการแข่งขันในการผลิตปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียนนั้น สามารถที่จะวัดได้โดยใช้ตัวประกอบหนึ่งซึ่งเป็นเครื่องชี้ได้ คือ ราคาหน้าโรงงาน (Ex-factory Price) ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์ในกลุ่มนั้นมีความคล้ายคลึงกันมากตั้งแต่การใช้เทคโนโลยี โครงสร้างตลาด การผลิต ตลอดจนนโยบายของรัฐ ถึงแม้ว่าราคาหน้าโรงงาน อาจจะไม่สะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริงนักทั้งนี้เพราะราคานี้จะรวมถึงต้นทุนการผลิตกับอัตรากำไรและราคาที่โรงงานสามารถตั้งให้สูงกว่าควรจะเป็นได้ และในบางประเทศ เช่น มาเลเซียและอินโดนีเซีย ราคาปูนซีเมนต์ถูกควบคุมโดยรัฐบาลทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างการผลิตที่มีผู้แข่งขันน้อยราย ซึ่งโครงสร้างของอุตสาหกรรมนี้ของประเทศต่างๆในกลุ่มอาเซียน มีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ มีผู้แข่งขันน้อยราย (Oligopoly) ประเทศไทยมีผู้ผลิตรายใหญ่ที่มีส่วนแบ่งตลาดกว่าครึ่ง(บริษัทปูนซีเมนต์ไทย)ที่เหลือเป็นรายย่อยๆ ประเทศอินโดนีเซียก็เช่นเดียวกัน บริษัท Indocement มีส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 50 ที่เหลือเป็นบริษัทผลิตซีเมนต์ขนาดเล็กซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดไม่มากนัก เช่นเดียวกันกับกรณีของประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีโครงสร้างอุตสาหกรรมเหมือนกันคือ บริษัท Associated Pan Malaysia Cement มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 22 Kedah Cement มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 17 เพียง 2 บริษัทรวมกันก็ประมาณครึ่งหนึ่งของตลาดทั้งหมด (ตารางที่ 22) ซึ่งการเข้ามาแข่งขันในการผลิตยังถูกจำกัดโดยนโยบายของรัฐบาล ถึงแม้จะมีการเปิดให้มีบริษัทใหม่ๆเข้ามาแข่งขันบ้างในบางครั้ง นอกจากนี้แล้วเวลาปูนซีเมนต์ขาดแคลนก็จะมีการลดการคุ้มครองลงเป็นครั้งคราวคล้ายคลึงกันทุกประเทศ กรณีของประเทศไทยได้กล่าวมาแล้วข้างต้น มาเลเซียลดลงจากร้อยละ 50 เหลือ 0% (ตั้งแต่ ต.ค. 2535) ฟิลิปปินส์ลดลงจากร้อยละ 15 เป็นร้อยละ 3 (1 ก.ค. 2536 - 30 มิ.ย. 2537) (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบราคาขายปูนซีเมนต์ที่เป็น Ex-Factory Price ของประเทศผู้ผลิตซีเมนต์ที่สำคัญในกลุ่มประเทศอาเซียน ในกรณีของปูนผงนั้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีราคาต่ำที่สุดคือตันละ 1,327 บาท รองลงมาเป็นประเทศอินโดนีเซียตันละ 1,347.5 บาท ประเทศฟิลิปปินส์ 1,750 บาท และประเทศ

มาเลเซีย 1,800 บาท ประเทศไทยกับประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีราคาหน้าโรงงานต่ำที่สุดในกลุ่มอาเซียนถึงแม้ว่าต้นทุนพลังงานของไทยจะสูงกว่าอินโดนีเซีย เพราะต้องนำเข้าถ่านหินบางส่วนที่ใช้จากอินโดนีเซียและต้องเสียอากรขาเข้า แต่ก็สามารถสรุปได้ว่าไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าหรือใกล้เคียงกับประเทศอินโดนีเซียเพราะราคาหน้าโรงงานที่ต่ำกว่า ถึงแม้ว่าอาจจะเป็นเพราะโครงสร้างตลาดที่มีการแข่งขันมากกว่า ส่วนประเทศอื่นๆเช่น ประเทศมาเลเซีย และฟิลิปปินส์ มีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าทั้งไทยและอินโดนีเซีย

การพิจารณาว่าจะมี Trade Creation เกิดขึ้นหรือไม่นั้นยังต้องขึ้นกับอัตราค่าขนส่งด้วย ซึ่งหากไทยจะส่งปูนซีเมนต์ไปยังประเทศฟิลิปปินส์ ถ้ารวมค่าFreightแล้วราคาใกล้เคียงกับราคาในประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งคงจะไม่มีผลจำเป็นใดๆที่ประเทศฟิลิปปินส์จะต้องนำเข้าจากไทย เพราะราคาไม่จูงใจนักและยังต้องรวมราคาค่าขนส่งอื่นๆอีกด้วย ซึ่งอาจจะไม่คุ้มและสำหรับโอกาสที่จะส่งออกไปประเทศมาเลเซียนั้นคงจะเปิดกว้างขึ้นได้ การศึกษาของประเทศมาเลเซียพบว่าอุตสาหกรรมนี้ในประเทศมาเลเซียอาจจะประสบกับการแข่งขันจากประเทศต่างๆ และเสียเปรียบในการแข่งขันเพราะมีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าประเทศไทยและอินโดนีเซีย (Ariff, 1994) แต่ควรจะคำนึงถึงการแข่งขันจากประเทศอินโดนีเซียด้วย เพราะคาดว่าในระยะเวลา3-4 ปีข้างหน้า การผลิตปูนซีเมนต์ในมาเลเซียจะต่ำกว่าความต้องการภายในประเทศประมาณ 1-2 ล้านตัน (ตารางที่ 10) สำหรับตลาดในประเทศสิงคโปร์นั้นคงจะไม่มีผลกระทบอะไรเพราะเป็นตลาดที่เปิดอยู่แล้ว

กล่าวโดยสรุป ประการแรกการรวมเขตการค้าเสรีอาเซียน คงจะไม่มีผลกระทบกับอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยมากนัก เพราะไทยมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆในกลุ่มอาเซียนได้ หากพิจารณาถึงกำลังการผลิตในระยะ 3-4 ปีข้างหน้า คงยังไม่มีประเทศใดมีกำลังการผลิตที่จะส่งออกไปประเทศต่างๆในกลุ่มอาเซียนมากนัก ถึงแม้ว่าไทยอาจจะเสียเปรียบประเทศอินโดนีเซียอยู่บ้างในเรื่องของต้นทุนพลังงาน แต่ในการปรับโครงสร้างภาษีของไทยก็จะทำให้ถ่านหินและวัตถุดิบมีภาษีขาเข้าลดลงเหลือ 0% ซึ่งก็จะทำให้ไทยไม่เสียเปรียบต่อไป

ประการที่สอง การค้าปูนซีเมนต์ในกลุ่มอาเซียนน่าจะเป็นไปในลักษณะเดิม ทั้งนี้เพราะการที่จะมีการค้าเพิ่มขึ้นนั้นจะต้องเกิดจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการคือ ประการแรก ประเทศที่มีศักยภาพในการส่งออกจะต้องมีผลผลิตส่วนเกินที่จะส่งออก ประการที่สอง จะต้องมีการเปิดเสรีการค้าเพราะเกิดภาวะการขาดแคลนในประเทศ และประการที่สาม ค่าขนส่งจะต้องไม่ทำให้ราคานำเข้าปูนซีเมนต์สูงเกินกว่าราคาในประเทศมากจนเกินไป แต่อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนจะช่วยให้ไทย และประเทศสมาชิกอื่นๆสามารถนำเข้าหรือส่งออกปูนซีเมนต์เม็ดและปูนซีเมนต์ได้ง่ายขึ้นในยามที่เกิดภาวะขาดแคลนหรือล้นตลาด

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบปริมาณการผลิต และปริมาณความต้องการภายในประเทศ

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ปริมาณการผลิต	ปริมาณการใช้	ปริมาณการผลิต - ปริมาณการใช้	การส่งออก	การนำเข้า
2501	0.4	0.4	0.0	n.a.	n.a.
2502	0.5	0.5	0.0	n.a.	n.a.
2503	0.5	0.5	0.0	n.a.	n.a.
2504	0.8	0.6	0.2	0.2	0.005
2505	1.0	0.8	0.2	0.2	0.007
2506	1.0	0.9	0.1	0.1	0.01
2507	1.1	1.0	0.1	0.1	0.008
2508	1.2	1.1	0.1	0.1	0.008
2509	1.5	1.6	-0.1	0.05	0.1
2510	1.7	1.9	-0.2	0.03	0.2
2511	2.2	2.2	0.0	0.03	0.04
2512	2.4	2.2	0.2	0.05	-
2513	2.6	2.4	0.2	0.2	0.001
2514	2.8	2.6	0.2	0.2	-
2515	3.4	2.8	0.6	0.6	-
2516	3.7	3.0	0.7	0.7	-
2517	3.9	3.1	0.8	0.8	-
2518	4.0	3.3	0.7	0.6	-
2519	4.4	3.9	0.5	0.6	-
2520	5.1	4.8	0.3	0.3	-
2521	5.1	5.4	-0.3	0.004	0.4
2522	5.3	6.1	-0.8	0.0004	1.2
2523	5.4	6.3	-0.9	0.03	0.94
2524	6.3	6.4	-0.1	0.06	0.11
2525	6.6	6.4	0.2	0.22	0.001
2526	7.3	7.1	0.2	0.16	0.01
2527	8.3	8.3	0.0	0.06	0.006
2528	7.9	7.9	0.0	0.04	0.002
2529	7.9	7.9	0.0	0.04	0.003
2530	9.9	9.7	0.2	0.15	0.003
2531	11.5	11.58	-0.08	0.08	0.004
2532	15.0	15.3	-0.3	0.06	0.4
2533	18.1	18.7	-0.6	0.02	3
2534	19.2	22.1	-2.9	0.02	6.3
2535	21.7	22.8	-1.1	0.08	3.03
2536*	13.0	13.0	0.0	n.a.	n.a.

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

กรมศุลกากร

หมายเหตุ : * ตัวเลขเดือน ม.ค.-มิ.ย. 2536

ตารางที่ 2 นโยบายการตั้งและขยายโรงงานผลิตปูนซีเมนต์

ปี พ.ศ.	นโยบายของรัฐ	เหตุผล	ผู้ผลิตปูนซีเมนต์
2456	- จัดตั้งโรงงานผลิตปูนซีเมนต์	- เพื่อให้มีการผลิตปูนซีเมนต์ในประเทศ	- บริษัทปูนซีเมนต์ไทย
2499	- ส่งเสริมอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ และได้รับสิทธิประโยชน์จาก BoI	- มีการสร้างเขื่อนภูมิพล	- บริษัทชลประทานซีเมนต์
2505	- ยกเลิกการส่งเสริม	- กำลังการผลิตที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเพียงพอกับความต้องการ	
2509	- อนุมัติให้บริษัทปูนซีเมนต์ไทยสร้างโรงงานที่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช	- ปริมาณความต้องการบริโภคซีเมนต์ในประเทศสูงขึ้น (Excess Demand)	- บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย สร้างโรงงานเพิ่มขึ้นที่ จ.นครศรีธรรมราช
2511	- ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมนี้ใหม่		- บริษัท ชลประทานซีเมนต์ สร้างโรงงานแห่งใหม่ที่ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี - บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย สร้างโรงงานที่ อ.แก่งคอย จ.สระบุรี
2512	- อนุมัติให้ตั้งโรงงานปูนซีเมนต์แห่งใหม่		- ก่อตั้งปูนซีเมนต์นครหลวง อ.แก่งคอย จ.สระบุรี
2515 (กันยายน)	- สนับสนุนการส่งออกปูนซีเมนต์ให้บริษัทเดิมขยายกำลังการผลิต	- ส่งเสริมการส่งออกปูนซีเมนต์	- อนุญาตให้โรงงานเดิม ขยายกำลังการผลิตได้ แต่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน
2515 (ตุลาคม)	- ยกเลิกการสนับสนุนการส่งออกโดยคณะปฏิวัติ		
2520	- ปูนซีเมนต์ ได้รับการส่งเสริมการลงทุนอีกครั้ง แต่กำลังการผลิตต้องไม่ต่ำกว่า 800,000 ตันต่อปี	- คาดว่าจะเกิดปัญหา Excess Demand	- บริษัทปูนซีเมนต์ไทย ขยายกำลังการผลิต อ. ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช - บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง
2522	- ปูนซีเมนต์ ได้รับการส่งเสริมการลงทุน		- บริษัทปูนซีเมนต์ไทย ขยายกำลังการผลิต อ. ท่าหลวง จ.สระบุรี
2526	- ยกเลิกการส่งเสริม		
2532 *	- อนุญาตให้มีการตั้งโรงงานปูนซีเมนต์แห่งใหม่ และผู้ผลิตเดิมสามารถขยายกำลังการผลิตได้	- เกิดปัญหาการขาดแคลนปูนซีเมนต์อย่างรุนแรง	- ผู้ผลิตรายใหม่ได้รับการอนุมัติ และจะมีผู้ผลิตรายใหม่อีก 6 ราย กำลังการผลิตเพิ่มขึ้นจาก 15.15 ล้านตัน ในปี 2532 เป็น 35.42 ในปี 2538

* รายละเอียดนโยบาย โปรดดูภาคผนวกที่ 1

ที่มา : วิกาวิ (2521) , ทัดนิย (2528) และ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3 กำลังการผลิตปูนซีเมนต์ของไทย

หน่วย : พันตัน

บริษัท	2535	2536	2537	2538	2539	2540	หมายเหตุ
1. บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด	13,050	16,200	15,985	15,985	16,300	18,400	Vertical kiln
2. บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด	6,750	9,300	9,300	9,300	10,425	12,300	
3. บริษัท ชลประทานซีเมนต์ จำกัด	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	
4. บริษัท สระบุรีซีเมนต์ จำกัด	-	210	210	210	300	300	
5. บริษัท ทีพีโอ โพลิน จำกัด	450	2,500	2,500	3,750	5,000	5,000	
6. บริษัท ไทยสถาปนา จำกัด	90	150	150	150	150	150	
7. บริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด	-	500	2,000	2,000	2,000	3,250	
8. บริษัท สามัคคีซีเมนต์ จำกัด	-	-	125	125	125	125	
รวม	21,940	30,460	31,870	33,120	35,900	41,125	

ที่มา : กลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

กรกฎาคม 2537

ตารางที่ 4
ส่วนแบ่งตลาดของปูนซีเมนต์

ร้อยละ

	2529	2535
บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย	65.4	61.2
บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง	24.1	25.2
บริษัท ชลประทานซีเมนต์	10.5	7.3
บริษัท ทีพีโอ โพลีน	-	4.7
อื่นๆ	-	1.5

ที่มา : กลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 5

การเปลี่ยนแปลงราคาควบคุมขายปลีก (2517-23)

(หน่วย : บาท/ตัน)

ปี/เดือน	ปูนซีเมนต์ ผสม	ปูนซีเมนต์ Portland I
2517 กุมภาพันธ์	540	580
2518 สิงหาคม	560	640
2519 มีนาคม	570	680
กรกฎาคม	630	740
2520 เมษายน	650	760
กันยายน	660	770
2521 มกราคม	690	800
มิถุนายน	790	905
2522 มกราคม	850	965
มิถุนายน	890	1,005
สิงหาคม	1,030	1,175
2523 ตุลาคม	1,090	1,295

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (ก.พ. 26) : 51

หมายเหตุ : ปูนซีเมนต์ผสม ได้แก่ ตราเสือ ภูเขา นกอินทรี

ปูนซีเมนต์ Portland I ได้แก่ ตราช้าง พญานาคเขียว เพชร

ตารางที่ 6

การปรับราคาขายปลีก หลังการเลิกควบคุมราคา (2524-2535)

(หน่วย : บาท/ตัน)

ปี/เดือน	ปูนซีเมนต์ ผสม	ปูนซีเมนต์ Portland I
2524 กุมภาพันธ์	1,180	1,440
มิถุนายน	1,335	1,635
2525 กุมภาพันธ์	1,440	1,746
สิงหาคม	1,400	1,706
2526 เมษายน	1,380	1,676
2527	1,380	1,676
2528	1,380	1,676
2529 มีนาคม	1,373	1,661
กรกฎาคม	1,359	1,641
2530 มิถุนายน	1,350	1,625
2531 ธันวาคม	1,348	1,622
2532	1,396	1,656
2533	1,799	2,069
2534	1,873	2,090
2535	1,560	1,833

ที่มา : ภาวะธุรกิจและอุตสาหกรรม ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ปูนซีเมนต์ผสม ได้แก่ ตราเสือ กูเห่า นกอินทรี

ปูนซีเมนต์ Portland I ได้แก่ ตราช้าง พญานาคเขียว เพชร

ตารางที่ 7

อัตราส่วนบรรทัดฐานของวัตถุดิบต่างๆที่ใช้ในการผลิตปูนซีเมนต์ 1 ตัน

รายการ	ปริมาณ
เชื้อเพลิงในรูปของถ่านหิน	0.3 ตัน
หินปูน (Lime Stone)	1.5-16 ตัน
ดินเหนียว (clays)	0.2 ตัน
Laterite	0.02 ตัน
ยิปซัม	0.04 ตัน
น้ำ (สำหรับกรณีที่ใช้กรรมวิธีผลิตเปียก)	2.5 ลูกบาศก์เมตร
พลังงาน	100-110 K.W.H.
Grinding media	1.5 กิโลกรัม
Refractories	1.25 กิโลกรัม

ที่มา : United Nations, Industrial Development, Asia and the Far East Vol IV, 1966 p. 356

ตารางที่ 8

กรรมวิธีการผลิตของโรงงานปูนซีเมนต์ในประเทศไทย

รายชื่อโรงงาน	กรรมวิธีการผลิต
1. โรงงานปูนซีเมนต์ไทย ท่าหลวง สระบุรี	แบบแห้ง และแบบเปียก
2. โรงงานปูนซีเมนต์ไทย แก่งคอย สระบุรี	แบบแห้ง
3. โรงงานปูนซีเมนต์ไทยทุ่งสง นครศรีธรรมราช	แบบแห้ง
4. โรงงานปูนซีเมนต์ไทย เขาวง สระบุรี	แบบแห้ง
5. โรงงานชลประทานซีเมนต์ ดาดสี นครสวรรค์	แบบกึ่งแห้ง
6. โรงงานชลประทานซีเมนต์ ชะอำ เพชรบุรี	แบบแห้ง
7. โรงงานปูนซีเมนต์นครหลวง แก่งคอย สระบุรี	แบบแห้ง
8. โรงงานยูนิเวอร์แซลปูนซีเมนต์ขาว สระบุรี	แบบแห้ง
9. โรงงานไทยสถาปนา ราชบุรี	แบบแห้ง
10. โรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมีคัลไทย แก่งคอย สระบุรี	แบบแห้ง
11. โรงงานปูนซีเมนต์เอเชีย พระพุทธบาท สระบุรี	แบบแห้ง
12. โรงงานสระบุรีซีเมนต์ สระบุรี	แบบแห้ง
13. โรงงานสามัคคีซีเมนต์ ปากช่อง โคราซ	แบบแห้ง

ที่มา : อำไพวรรณ พลาจิน, เรื่องเดียวกัน, หน้า 77.

ตารางที่ 9
โครงสร้างต้นทุนปูนซีเมนต์ ปี 2534

รายการ	ร้อยละ
วัตถุดิบ	1
ภาชนะบรรจุ	8
แรงงาน	7
พลังงาน	30
ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ	25
<u>รวม ต้นทุนการผลิต</u>	<u>71</u>
ค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย	29
<u>ต้นทุนรวม</u>	<u>100</u>

ที่มา : รายงานการศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม

ตารางที่ 10

ปริมาณการผลิตและการบริโภคปูนซีเมนต์ของกลุ่มประเทศอาเซียน 2534-2539

	2534		2535		2536		2537		2538		2539	
	การผลิต	การบริโภค	การผลิต	การบริโภค	การผลิต	การบริโภค	การผลิต	การบริโภค	การผลิต	การบริโภค	การผลิต	การบริโภค
ไทย	18.8	22.1	22.4	22.8	26.3	25.6	31.9	29.2	33.1	32.7	35.9	36.0
มาเลเซีย	7.6	5.6	8.4	8.2	9.0	8.8	10.0	9.9	12.4	10.9	14.2	12.0
สิงคโปร์	2.5	2.5	2.0	2.8	2.2	3.0	2.1	2.8	3.9	2.8	3.9	2.5
อินโดนีเซีย	16.4	15.8	17.6	16.1	19.3	18.2	21.7	21.3	25.1	23.4	27.4	25.7

ที่มา : กลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 11

ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าปูนซีเมนต์เม็ดของไทย ปี 2531-2536

พิกัด 2523.100-000

หน่วย ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ประเทศ	2531		2532		2533		2534		2535		2536	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
นอกอาเซียน												
ญี่ปุ่น	-	-	94,000	96.83	556,316	627.01	512,173	628.69	903,494	1,110.89	-	-
จอร์แดน	-	-	-	-	558,147	592.66	654,298	819.35	374,620	454.34	-	-
ซาอุดีอาระเบีย	-	-	-	-	43,185	48.99	921,399	1,114.78	147,375	219.72	-	-
ตุรกี	-	-	33,700	35.83	372,762	416.18	446,231	531.89	101,430	125.52	-	-
กรีก	-	-	-	-	271,820	297.36	114,337	131.92	34,644	37.60	-	-
ไต้หวัน	-	-	-	-	20,123	20.56	-	-	17,600	21.80	-	-
เกาหลี	-	-	-	-	21,988	26.01	42,231	55.00	-	-	-	-
ฝรั่งเศส	-	-	1.2	0.01	3	0.03	28	0.20	-	-	-	-
สหรัฐ	เล็กน้อย	เล็กน้อย	0.1	0.02	-	-	เล็กน้อย	0.01	-	-	-	-
อื่นๆ	0	0.05	0	0.00	185,368	200.82	167,713	211.34	109,905	131.17	1	0.15
รวมนอกอาเซียน	0	0.05	127,701	132.69	2,029,712	2,229.62	2,858,410	3,493.18	1,689,068	2,101.04	1	0.15
อาเซียน												
อินโดนีเซีย	-	-	-	-	-	-	-	-	161,242	240.63	-	-
มาเลเซีย	640	0.97	153,576	149.24	186,040	193.88	224,035	229.90	-	-	-	-
ฟิลิปปินส์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สิงคโปร์	-	-	เล็กน้อย	เล็กน้อย	-	-	เล็กน้อย	เล็กน้อย	-	-	-	-
บรูไน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมอาเซียน	640	0.97	153,576	149.24	186,040	193.88	224,035	229.90	161,242	240.63	0	0.00
รวมการนำเข้าทั้งสิ้น	640	1.02	281,277	281.93	2,215,752	2,423.50	3,082,445	3,723.08	1,850,310	2,341.67	1	0.15
คิดเป็นสัดส่วนการนำเข้า (%)	100	95.10	54.60	52.94	8.40	8.00	7.27	6.17	8.71	10.28	0	0.00
จากอาเซียนต่อการนำเข้าทั้งหมด												

ตารางที่ 12

ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ของไทย ปี 2531-2536

พิกัด 2523.290-000

หน่วย ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ประเทศ	2531		2532		2533		2534		2535		2536	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
นอกอาเซียน												
ญี่ปุ่น	เล็กน้อย	เล็กน้อย	9,450	11.79	9,669	17.25	1,001,883	1,844.43	682,541	1,023.25	เล็กน้อย	เล็กน้อย
กรีก	-	-	-	-	-	-	45,000	67.93	158,919	289.79	-	-
ตุรกี	-	-	-	-	-	-	31,646	47.77	154,084	254.24	-	-
จีน	-	-	-	-	354,681	583.82	1,028,085	1,819.14	68,250	117.15	-	-
อิหร่าน	-	-	-	-	-	-	-	-	41,000	61.91	-	-
เม็กซิโก	-	-	-	-	-	-	99,524	163.25	19,000	25.60	-	-
เกาหลีใต้	-	-	-	-	37,384	54.10	298,129	529.86	13,200	22.76	-	-
ไต้หวัน	-	-	-	-	6,350	9.34	75,750	124.20	เล็กน้อย	เล็กน้อย	11	0.59
เกาหลีเหนือ	-	-	-	-	64,602	116.93	127,777	224.49	-	-	-	-
โรมาเนีย	-	-	-	-	-	-	122,998	212.06	-	-	-	-
ฮ่องกง	-	-	-	-	36	0.06	4,600	8.16	-	-	-	-
อื่นๆ	51	0.86	34	0.77	30,505	67.22	53,425	97.13	84	0.66	22	0.18
รวมนอกอาเซียน	51	0.86	9,484	12.56	503,227	848.72	2,888,817	5,138.42	1,137,078	1,795.36	33	0.77
อาเซียน												
อินโดนีเซีย	-	-	21,739	27.57	159,900	253.26	58,827	96.49	38,031	60.68	-	-
มาเลเซีย	-	-	60,075	64.27	175,488	220.43	250,231	382.23	-	-	-	-
ฟิลิปปินส์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สิงคโปร์	1,000	5.78	1,103	7.10	557	3.68	312	0.90	-	-	18	0.09
บรูไน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมอาเซียน	1,000	5.78	82,917	98.94	335,945	477.37	309,370	479.62	38,031	60.68	18	0.09
รวมการนำเข้าทั้งสิ้น	1,051	6.64	92,401	111.50	839,172	1,326.09	3,198,187	5,618.04	1,175,109	1,856.04	51	0.86
คิดเป็นสัดส่วนการนำเข้า (%)	95.15	87.05	89.74	88.74	40.03	36.00	9.67	8.54	3.24	3.27	35.29	10.47
จากอาเซียนต่อการนำเข้าทั้งหมด												

ตารางที่ 13

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปูนซีเมนต์เม็ดของไทย ปี 2531-2536

พิกัด 2523.100-000

หน่วย ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ประเทศ	2531		2532		2533		2534		2535		2536	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
นอกอาเซียน												
คูเวต	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	391,650	319.09
ซาอุดีอาระเบีย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	248,500	200.83
อาหรับ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	245,718	201.63
เวียดนาม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38,839	53.67
ศรีลังกา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35,000	28.64
ลาว	7,118	10.79	3,828	7.56	3,269	6.00	-	-	200	0.35	5,129	8.57
ไต้หวัน	7,036	10.32	5,705	9.10	1,910	3.33	521	0.97	936	1.74	-	-
ฮ่องกง	-	-	-	-	-	-	723	1.35	-	-	-	-
พม่า	123	0.17	485	0.70	44	0.06	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.03	960,825	804.99
รวมนอกอาเซียน	14,277	21.28	10,018	17.36	5,223	9.39	1,244	2.32	1,136	2.12	965,954	813.56
อาเซียน												
อินโดนีเซีย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41,100	33.71
มาเลเซีย	2,040	3.11	3,420	5.13	-	-	-	-	11,000	9.40	265,343	264.40
ฟิลิปปินส์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สิงคโปร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	170,720	139.37
บรูไน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,203	10.21
รวมอาเซียน	2,040	3.11	3,420	5.13	0	0.00	0	0.00	11,000	9.40	486,366	447.69
รวมการส่งออกทั้งสิ้น	16,317	24.39	13,438	22.49	5,223	9.39	1,244	2.32	12,136	11.52	1,452,320	1,261.25
คิดเป็นสัดส่วนการส่งออก (%)	12.50	12.75	25.45	22.81	0	0.00	0	0.00	90.64	81.60	33.49	35.50
จากอาเซียนต่อการส่งออกทั้งหมด												

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 14

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ของไทย ปี 2531-2536

พิกัด 2523.290-000

หน่วย ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ประเทศ	2531		2532		2533		2534		2535		2536	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
นอกอาเซียน												
ลาว	23,542	40.33	29,113	46.77	11,460	17.61	5,785	9.59	27,486	44.63	122,904	179.71
กัมพูชา	-	-	-	-	-	-	-	-	26,300	27.57	95,195	78.89
ศรีลังกา	-	-	เล็กน้อย	0.01	-	-	เล็กน้อย	เล็กน้อย	-	-	74,510	70.35
เวียดนาม	7,700	5.65	200	0.32	-	-	-	-	-	-	37,512	30.07
ฮ่องกง	18	0.13	233	0.83	39	0.26	-	-	-	-	1,250	8.28
พม่า	72	0.14	991	1.55	209	0.34	-	-	600	0.58	-	-
สหรัฐอเมริกา	-	-	-	-	1	0.07	-	-	0.80	0.04	-	-
มัลดีฟส์	6,800	4.99	1,902	1.86	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ	450	0.81	174	3.32	0.00	0.02	0.00	0.00	0.03	0.00	149,681	172.04
รวมนอกอาเซียน	38,582	52.05	32,613	54.66	11,709	18.30	5,785	9.59	54,387	72.82	481,052	539.34
อาเซียน												
อินโดนีเซีย	-	-	-	-	-	-	-	-	80	0.17	11,911	10.40
มาเลเซีย	740	1.14	360	0.54	65	0.07	-	-	25	0.05	227	0.28
ฟิลิปปินส์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สิงคโปร์	340	0.49	49	0.08	50	0.07	21	0.11	-	-	28,134	33.79
บรูไน	3,500	2.81	-	-	-	-	-	-	-	-	104,006	132.29
รวมอาเซียน	4,580	4.44	409	0.62	115	0.14	21	0.11	105	0.22	144,278	176.76
รวมการส่งออกทั้งสิ้น	43,162	56.49	33,022	55.28	11,824	18.44	5,806	9.70	54,492	73.04	625,330	716.10
คิดเป็นสัดส่วนการส่งออก (%)	10.61	7.86	1.24	1.12	0.97	0.76	0.36	1.13	0.19	0.30	23.07	24.68
จากอาเซียนต่อการส่งออกทั้งหมด												

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 15

มูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2529

(SITC CODE : 6612)

(หน่วย : พันเหรียญสหรัฐฯ)

ประเทศส่งออก	ประเทศนำเข้า						รวมอาเซียน	นอกอาเซียน	ตลาดโลก
	บรูไน	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย			
บรูไน	+	0	0	0	0	0	0	0	0
อินโดนีเซีย	0	+	38	0	3,610	239	3,887	35,916	39,803
มาเลเซีย	1	0	+	0	10,812	0	10,813	2,955	13,768
ฟิลิปปินส์	0	0	0	+	0	0	0	2,758	2,758
สิงคโปร์	1,137	0	3,976	106	+	260	5,479	1,383	6,862
ไทย	4	0	297	0	172	+	473	1,675	2,148
รวม	1,141	-	4,311	106	14,594	499	20,652	44,727	65,339

ที่มา : United Nations

หมายเหตุ : SITC 6612 ประกอบด้วย รายการผลิตภัณฑ์ประเภท HS ดังนี้

- 1) 252310 หมายถึง cement clinkers
- 2) 252321 หมายถึง portland cement, white, whether or not artificially coloured
- 3) 252329 หมายถึง portland cement nes
- 4) 252330 หมายถึง aluminous cement (cement fondu)
- 5) 252390 หมายถึง hydraulic cements nes

ตารางที่ 16

สัดส่วนมูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2529

(SITC CODE : 6612)

(หน่วย : %)

ประเทศส่งออก	ประเทศนำเข้า						รวมอาเซียน	นอกอาเซียน	ตลาดโลก
	บรูไน	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย			
บรูไน	+	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
อินโดนีเซีย	0.00	+	0.10	0.00	9.07	0.60	9.77	90.23	100.00
มาเลเซีย	0.01	0.00	+	0.00	78.53	0.00	78.54	21.46	100.00
ฟิลิปปินส์	0.00	0.00	0.00	+	0.00	0.00	0.00	100.00	100.00
สิงคโปร์	16.57	0.00	57.94	1.54	+	3.79	79.85	20.15	100.00
ไทย	0.19	0.00	13.83	0.00	8.01	+	22.02	77.98	100.00

ที่มา : United Nations

หมายเหตุ : SITC 6612 ประกอบด้วย รายพิพัตศุลกากรประเภท HS ดังนี้

- 1) 252310 หมายถึง cement clinkers
- 2) 252321 หมายถึง portland cement, white, whether or not artificially coloured
- 3) 252329 หมายถึง portland cement nes
- 4) 252330 หมายถึง aluminous cement (cement fondu)
- 5) 252390 หมายถึง hydraulic cements nes

ตารางที่ 17

มูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2531

(SITC CODE : 6612)

(หน่วย : พันเหรียญสหรัฐฯ)

ประเทศส่งออก	ประเทศนำเข้า						รวมอาเซียน	นอกอาเซียน	ตลาดโลก
	บรูไน	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย			
บรูไน	+	0	0	0	0	0	0	0	0
อินโดนีเซีย	0	+	1,816	1,391	5,637	9	8,853	66,753	75,606
มาเลเซีย	406	1	+	0	20,372	0	20,779	25,611	46,390
ฟิลิปปินส์	0	0	0	+	0	0	0	5	5
สิงคโปร์	1,502	0	2,726	667	+	155	5,050	5,915	10,965
ไทย	113	0	186	0	165	+	464	4,301	4,765
รวม	2,021	1	4,728	2,058	26,174	164	35,146	102,585	137,731

ที่มา : United Nations

หมายเหตุ : SITC 6612 ประกอบด้วย รายการวัสดุก่อสร้างประเภท HS ดังนี้

- 1) 252310 หมายถึง cement clinkers
- 2) 252321 หมายถึง portland cement, white, whether or not artificially coloured
- 3) 252329 หมายถึง portland cement nes
- 4) 252330 หมายถึง aluminous cement (cement fondu)
- 5) 252390 หมายถึง hydraulic cements nes

ตารางที่ 18

สัดส่วนมูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2531

(SITC CODE : 6612)

(หน่วย : %)

ประเทศส่งออก	ประเทศนำเข้า						รวมอาเซียน	นอกอาเซียน	ตลาดโลก
	บรูไน	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย			
บรูไน	+	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
อินโดนีเซีย	0.00	+	2.40	1.84	7.46	0.01	11.71	88.29	100.00
มาเลเซีย	0.88	เล็กน้อย	+	0.00	43.91	0.00	44.79	55.21	100.00
ฟิลิปปินส์	0.00	0.00	0.00	+	0.00	0.00	0.00	100.00	100.00
สิงคโปร์	13.70	0.00	24.86	6.08	+	1.41	46.06	53.94	100.00
ไทย	2.37	0.00	3.90	0.00	3.46	+	9.74	90.26	100.00

ที่มา : United Nations

หมายเหตุ : SITC 6612 ประกอบด้วย รายการผลิตภัณฑ์ประเภท HS ดังนี้

- 1) 252310 หมายถึง cement clinkers
- 2) 252321 หมายถึง portland cement, white, whether or not artificially coloured
- 3) 252329 หมายถึง portland cement nes
- 4) 252330 หมายถึง aluminous cement (cement fondu)
- 5) 252390 หมายถึง hydraulic cements nes

ตารางที่ 19

มูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2534

(SITC CODE : 6612)

(หน่วย : พันเหรียญสหรัฐฯ)

ประเทศส่งออก	ประเทศนำเข้า						รวมอาเซียน	นอกอาเซียน	ตลาดโลก
	บรูไน	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย			
บรูไน	+	0	0	0	0	0	0	0	0
อินโดนีเซีย	0	+	4,521	3,376	11,821	2,839	22,557	20,515	43,072
มาเลเซีย	279	129	+	73	4,466	27,798	32,745	7,134	39,879
ฟิลิปปินส์	0	0	0	+	0	0	0	1	1
สิงคโปร์	1,733	0	3,994	934	+	48	6,709	7,867	14,576
ไทย	0	0	0	73	93	+	166	1,878	2,044
รวม	2,012	129	8,515	4,456	16,380	30,685	62,177	37,365	99,572

ที่มา : United Nations

หมายเหตุ : SITC 6612 ประกอบด้วย รายพิภพอุตสาหกรรมประเภท HS ดังนี้

- 1) 252310 หมายถึง cement clinkers
- 2) 252321 หมายถึง portland cement, white, whether or not artificially coloured
- 3) 252329 หมายถึง portland cement nes
- 4) 252330 หมายถึง aluminous cement (cement fondu)
- 5) 252390 หมายถึง hydraulic cements nes

ตารางที่ 20

สัดส่วนมูลค่าการส่งออก ปูนซีเมนต์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2534

(SITC CODE : 6612)

(หน่วย : %)

ประเทศส่งออก	ประเทศนำเข้า						รวมอาเซียน	นอกอาเซียน	ตลาดโลก
	บรูไน	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย			
บรูไน	+	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
อินโดนีเซีย	0.00	+	10.50	7.84	27.44	6.59	52.37	47.63	100.00
มาเลเซีย	0.70	0.32	+	0.18	11.20	69.71	82.11	17.89	100.00
ฟิลิปปินส์	0.00	0.00	0.00	+	0.00	0.00	0.00	100.00	100.00
สิงคโปร์	11.89	0.00	27.40	6.41	+	0.33	46.03	53.97	100.00
ไทย	0.00	0.00	0.00	3.57	4.55	+	8.12	91.88	100.00

ที่มา : United Nations

หมายเหตุ : SITC 6612 ประกอบด้วย รายการผลิตภัณฑ์ประเภท HS ดังนี้

- 1) 252310 หมายถึง cement clinkers
- 2) 252321 หมายถึง portland cement, white, whether or not artificially coloured
- 3) 252329 หมายถึง portland cement nes
- 4) 252330 หมายถึง aluminous cement (cement fondu)
- 5) 252390 หมายถึง hydraulic cements nes

ตารางที่ 21 อัตราอากรขาเข้าของประเทศอาเซียน พ.ศ. 2537

2523.2900 PORTLAND CEMENT

COUNTRY	IMPORT DUTY	TRACK
THAILAND	10 %	FAST TRACK
PHILIPPINES ¹	5 %	EXCLUSIONLIST
INDONESIA	0 %	FAST TRACK
MALAYSIA ²	0 %	TEMPORARY EXCLUSIONLIST
SINGAPORE	0 %	FAST TRACK

ที่มา : กลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ¹อัตราภาชีนำเข้าในช่วง 1ก.ค. 2536 - 30 มิ.ย. 2537

หลังจากช่วงนี้รัฐบาลจะพิจารณาอีกครั้ง

²อัตราภาชีนำเข้าชั่วคราวเริ่ม 22 ต.ค. 2535 จนถึงปัจจุบันยังใช้อยู่

สำหรับอัตราภาชีนำเข้าปกติ 50%

2523.1000 CEMENT CLINKERS

COUNTRY	IMPORT DUTY	TRACK
THAILAND	10 %	FAST TRACK
PHILIPPINES ¹	3 %	FAST TRACK
INDONESIA	0 %	FAST TRACK
MALAYSIA	0 %	FAST TRACK
SINGAPORE	0 %	FAST TRACK

ที่มา : กลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ¹อัตราภาชีนำเข้าในช่วง 1ก.ค. 2536 - 30 มิ.ย. 2537

หลังจากช่วงนี้รัฐบาลจะพิจารณาอีกครั้ง

ตารางที่ 22

กำลังการผลิตและส่วนแบ่งตลาดของประเทศในกลุ่มอาเซียน (2535)

ประเทศ	ชื่อบริษัท	กำลังการผลิต (ล้านตัน) 2535	ส่วนแบ่งตลาด (%) 2535
ไทย	Siam Cement	13.1	61.2
	Siam City Cement	6.8	25.2
อินโดนีเซีย	Indocement	9.0	50
	Semen Cibinong	3.0	10
	Semem Gresik	1.8	9
มาเลเซีย	Associated Pan Malaysia Cement	2.7	22
	Kedah Cement	1.8	17
	Cement Industries of Malaysia (CIMA)	1.32	14

ที่มา : Asian Research - Asian Cement 16th April 1993

กลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 23

ราคาปูนซีเมนต์ ณ โรงงาน EXFACTORY PRICE ปี 2536

หน่วย : บาท/ตัน

	อินโดนีเซีย	ไทย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์
ปูนถุง	1,367.5	1,424	1,800	1,800
ปูนผง	1,347.5	1,327	1,800	1,750
ค่า freight	275	-	250	375
ปูนถุง*	1,699	-	1,674	1,799
ปูนผง*	1,602	-	1,577	1,702

ที่มา : กลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : *ราคาปูนซีเมนต์ของไทย ณ ประเทศต่างๆ (รวมค่าขนส่ง + ค่า freight)

ภาคผนวก ก

นโยบายและมาตรการของรัฐบาลในช่วงเกิดการขาดแคลนปูนซีเมนต์ ปีพ.ศ.2532-2535

นับตั้งแต่เกิดปัญหาปูนซีเมนต์ขาดตลาดตั้งแต่ปี 2532 เป็นต้นมา รัฐบาลได้เข้ามาแก้ไข ปัญหาดังนี้

31 กรกฎาคม 2532

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ออกประกาศกระทรวง เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตั้ง/ขยายโรงงานอุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ โดยกำหนดให้ผู้ที่ได้รับอนุมัติในหลักการให้ตั้ง/ขยายโรงงานจากกระทรวงอุตสาหกรรมแล้ว ต้องยื่นเอกสารต่างๆประกอบคำขออนุญาต และจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเมื่อได้รับอนุญาตตั้งโรงงานแล้วต้องทำสัญญาค้ำประกันการดำเนินการตั้งหรือขยายโรงงานกับกรอ. โดยวางหนังสือค้ำประกันของธนาคารในวงเงิน 20 ล้านบาท ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตั้ง/ขยายโรงงานเพื่อประกอบกิจการได้แล้วเสร็จภายใน 3 ปี นับแต่วันที่ระบุไว้ในใบอนุญาตตั้ง/ขยายโรงงานทางราชการจะรับเงินประกันดังกล่าวทันที เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัยที่ได้รับการผ่อนผันเป็นกรณีพิเศษจากฯพณฯ รมว.อก. ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงอุตสาหกรรมต้องการให้เกิดความมั่นใจว่า ผู้ที่ได้รับอนุญาตตั้ง/ขยายโรงงานไปแล้ว จะดำเนินการก่อสร้างโรงงานและติดตั้งเครื่องจักรให้แล้วเสร็จตามกำหนด เพื่อที่จะมีความสามารถผลิตปูนซีเมนต์สนองความต้องการของตลาดได้อย่างแน่นอน

21 พฤศจิกายน 2532

คณะรัฐมนตรีมีมติจัดระบบการนำเข้าปูนซีเมนต์ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอเป็นเวลา 2 ปี ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2532 - 30 ธันวาคม 2534 โดยให้ปรับราคาปูนซีเมนต์สูงขึ้นตันละ 34 บาท และให้ผู้ผลิตจ่ายสมทบอีกตันละ 10 บาท เข้าบัญชีกลางปูนซีเมนต์ เพื่อใช้ในการจ่ายชดเชยภาระการขาดทุนจากการนำเข้าปูนซีเมนต์ รวมทั้งให้ยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีสรรพสามิตปูนซีเมนต์นำเข้าด้วย ให้นำเข้าปูนซีเมนต์ไม่จำกัดประเภท 5.5 ล้านเมตริกตัน โดยนำเข้าปี 2533 จำนวน 2.1 ล้านเมตริกตัน นำเข้าปี 2534 จำนวน 3.4 ล้านเมตริกตัน คณะรัฐมนตรีให้กระทรวงพาณิชย์ดำเนินการดังนี้

6 มีนาคม 2533

คณะรัฐมนตรีให้กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการดังนี้

- ออกประกาศให้มีการนำเข้าปูนซีเมนต์จากต่างประเทศโดยเสรี และวางมาตรการควบคุมราคาจำหน่ายปูนซีเมนต์ในประเทศให้เกิดความถูกต้องเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย
- เร่งนำปูนซีเมนต์เข้ามาจำหน่ายโดยเร็วพร้อมทั้งควบคุมมาตรฐานปูนซีเมนต์ที่นำเข้าด้วย

- คณะรัฐมนตรีให้กระทรวงการคลังพิจารณากว้างภาวีสรรพสามิตสำหรับปูนซีเมนต์ที่นำเข้า จนกว่าภาวะการขาดแคลน จะคลี่คลายไป

- คณะรัฐมนตรีมีมติให้ยกเลิกเงื่อนไข ห้ามสั่งปูนเม็ดเข้ามาบดเป็นซีเมนต์ดังตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอเนื่องจากคณะรัฐมนตรีเคยมีมติอนุมัติให้บริษัทชลประทานซีเมนต์จำกัด ตั้งโรงงานผลิตปูนซีเมนต์โดยมีเงื่อนไขห้ามสั่งปูนเม็ดเข้ามาบดเป็นปูนซีเมนต์ แต่ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาความต้องการใช้ปูนซีเมนต์ของประเทศเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก บริษัทผู้ผลิตปูนซีเมนต์จำเป็นต้องสั่งปูนเม็ดจากต่างประเทศเข้ามาบดเป็นปูนซีเมนต์ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศ

20 มีนาคม 2533

คณะรัฐมนตรีให้คส.กู้เงินจากธนาคารกรุงไทย เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนนำเข้าปูนซีเมนต์

27 มีนาคม 2533

กระทรวงพาณิชย์ออกประกาศให้ปูนซีเมนต์ ยกเว้นปูนขาว เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออก

6 เมษายน 2533

กระทรวงการคลังออกประกาศยกเว้นภาวีสรรพสามิตสำหรับปูนซีเมนต์ที่นำเข้า ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2533 - 31 มีนาคม 2534

20 เมษายน 2533

กระทรวงอุตสาหกรรม กำหนดให้ผู้ผลิตปูนซีเมนต์ 3 ราย แจ้งล่วงหน้า 2 เดือน ก่อนปิดซ่อมแซมเตาเผา (ปกติโรงงานปูนซีเมนต์จะปิดเตาเผาเพื่อปรับปรุงซ่อมแซมปีละ 2 ครั้ง ๆ ละ 14 วัน)

27 เมษายน 2533

กระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศให้นักลงทุนที่สนใจลงทุนในโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ขนาดเล็ก ซึ่งมีกำลังการผลิตขนาด 200 ตันต่อเตาต่อวัน ยื่นคำขออนุญาตตั้งโรงงานต่อ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างวันที่ 15 พฤษภาคม - 15 มิถุนายน ศกนี้ พร้อมกับโครงการจัดหาแหล่งวัตถุดิบเงินทุน และเงินค้ำประกันธนาคาร 1 ล้านบาท/เตา ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนปูนซีเมนต์

26 กันยายน 2533

กระทรวงพาณิชย์ออกประกาศให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ผลิต/นำเข้า แต่มีปูนซีเมนต์ไว้ในครอบครองเกิน 1,000 ถุง ต้องแจ้ง/แสดงปริมาณ/การจำหน่าย/จัดทำบัญชีคุมสินค้าแก่กระทรวง

19 มีนาคม 2534

คณะรัฐมนตรี มีมติอนุมัติให้ขยายเวลาการยกเว้นภาษีปูนซีเมนต์นำเข้า จากวันที่ 31 ตุลาคม 2534 เป็นวันที่ 31 มีนาคม 2535 และให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องรับข้อสังเกตของคณะกรรมการกลั่นกรองงานฝ่ายเศรษฐกิจไปพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. ควรแก้ไขปัญหาการกักตุนและการขายปูนซีเมนต์ในตลาดมืด รวมทั้งส่งเสริมให้มีการนำเข้า ยกเลิกการควบคุมด้านการบริการขนส่งและให้ผู้ผลิตส่งปูนซีเมนต์ไปยังต่างจังหวัดโดยตรงให้มากขึ้น
2. ให้กระทรวงอุตสาหกรรมเร่งรัดการออกใบอนุญาตและให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เร่งรัดพิจารณาการขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าเพื่อการผลิตวัตถุดิบสำหรับโรงงานปูนซีเมนต์

28 มีนาคม 2534

กระทรวงการคลังออกประกาศยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับปูนซีเมนต์ที่นำเข้า ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2534 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2534

18 เมษายน 2534

กระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศยกเลิกหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ขนาดเล็ก และการตั้งหรือขยายโรงงานอุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์

30 เมษายน 2534

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ขยายระยะเวลาการจัดระบบการนำเข้าปูนซีเมนต์ออกไปอีก 1 ปี ถึงเดือนธันวาคม 2535 และให้ปรับราคาสูงขึ้นอีกตันละ 100 บาท

1 พฤษภาคม 2534

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกับกระทรวงพาณิชย์ ให้ปรับราคาปูนซีเมนต์สูงขึ้นถุงละ 5 บาท (ราคาขายส่ง)

23 กรกฎาคม 2534

คณะรัฐมนตรีมีมติตามที่คณะทำงานเฉพาะกิจพิจารณานโยบายอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ ดังนี้

1. ให้มีกลไกดูแลอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ในรูปแบบของคณะกรรมการ ในความรับผิดชอบของ กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อทำหน้าที่

- ติดตามสถานการณ์ของอุตสาหกรรมนี้อย่างต่อเนื่อง
- กำกับให้มีการจัดทำประมาณการความต้องการใช้และกำลังการผลิตทั้งในระยะสั้น และระยะยาว
- ประสานการดำเนินงานด้านการผลิต การตลาด โดยเฉพาะการจัดหาวัตถุดิบให้มีเพียงพอกับการขยายการผลิตรวมทั้งการสำรองปริมาณการผลิตในระดับที่เหมาะสม และจัดระบบการขนส่งให้เหมาะสมสอดคล้องกัน

2. เพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ ให้กระทรวงอุตสาหกรรมเร่งรัดสำรวจปริมาณแร่สำหรับอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์โดยเฉพาะหินปูนทั้งในพื้นที่ที่มีการสำรวจอยู่แล้ว และที่ยังไม่มีการสำรวจ เพื่อให้ได้ปริมาณสำรองแร่ที่เพียงพอกับการขยายกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ต่อไป ทั้งนี้ให้ละเว้นพื้นที่ที่ประกาศเป็นแหล่งอนุรักษ์ท้องถิ่น

3. ในช่วงที่ยังมีปัญหาการขาดแคลนปูนซีเมนต์ในประเทศ

- ให้กำหนดนโยบายในการเข้าเสรีอย่างต่อเนื่องรวมทั้งขยายระบบการจำหน่ายตามจุดแจกจ่ายที่มีอยู่แล้วให้กว้างขวาง และถึงมือผู้ใช้อย่างจริงจัง

- ให้กำหนดนโยบายการกำกับและดูแลราคาจำหน่ายปูนซีเมนต์ ในระดับต่างๆ ให้ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับภาระต้นทุนของผู้ผลิต

- ให้ดูแลและประสานงาน ด้านการขนส่งและขนถ่ายปูนซีเมนต์ให้กระจายถึงมือผู้ใช้อย่างกว้างขวาง

4. ในภาวะที่ปริมาณการผลิตอยู่ในระดับที่สูงกว่าความต้องการใช้ในประเทศ ใช้นโยบายราคาลอยตัวสำหรับการจำหน่ายปูนซีเมนต์ในระดับต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีในประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการหาตลาดส่งออกโดยเฉพาะตลาดอินโดจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ และสามารถใช้เป็นปริมาณสำรองเพื่อระบายออกมาในช่วงที่มีปัญหาการขาดแคลนปูนซีเมนต์ของประเทศในระยะต่อไปอีกด้วย

7 มกราคม 2535

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ ดังนี้

- เปลี่ยนการยกเว้นภาษีสรรพสามิต เป็นการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับปูนซีเมนต์นำเข้า และขยายเวลาสิ้นสุดการยกเว้นภาษีจากเดิมที่กำหนดไว้เดือนมีนาคม 2535 เป็นเดือนธันวาคม 2535 ซึ่งเป็นวันสิ้นสุดของโครงการส่งเสริมให้มีการนำเข้าปูนซีเมนต์
- ยกเลิกการจ่ายเงินเข้าบัญชีกลางปูนซีเมนต์ เพื่อชดเชยภาระขาดทุนจากการนำเข้าปูนซีเมนต์ของผู้ผลิตในอัตราเมตริกตันละ 10 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป
- ลดราคาจำหน่ายปูนซีเมนต์ลงเมตริกตันละ 34 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไปและหลังจากนั้นหากบัญชีกลางปูนซีเมนต์มีเงินคงเหลือให้กระทรวงพาณิชย์พิจารณาลดราคาจำหน่ายปูนซีเมนต์ลงอีก โดยให้บัญชีกลางมีเงินคงเหลือน้อยที่สุด ณ วันสิ้นสุดโครงการ

20 สิงหาคม 2535

กระทรวงพาณิชย์ แจ้งให้ผู้ผลิตปูนซีเมนต์ลดราคาจำหน่ายปูนซีเมนต์ลงอีกตันละ 100 บาท

25 สิงหาคม 2535

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้มีการผ่อนผันอนุญาตให้ส่งออกปูนซีเมนต์ที่ผลิตภายในประเทศ ในช่วงครึ่งหลังของปี 2535 ไปยังประเทศเพื่อนบ้านในปริมาณรวมแล้วไม่เกิน 200,000 ตันและตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นไป

4 กันยายน 2535

กระทรวงพาณิชย์ออกประกาศว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 64) พ.ศ. 2535 ยกเลิกการกำหนดให้ปูนซีเมนต์เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร โดยใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2536 เป็นต้นไป

ภาคผนวก ข

ประกาศกระทรวงการคลัง

ที่ ศก. 1/2531

เรื่อง การลดอัตราอากรศุลกากรและการกำหนดให้ของได้รับการยกเว้นอากร

เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นของคณะรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

1. ให้ลดอัตราอากรสำหรับของในภาค 2 แห่งพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ดังต่อไปนี้

1.1 ของซึ่งกำหนดให้ได้รับการลดอัตราอากรตามบัญชีท้ายประกาศนี้

1.2 เครื่องจักร วัสดุและอุปกรณ์ที่ประหยัดพลังงาน หรือที่รักษาสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นของตามพิกัตประเภทใด ให้ลดอัตราอากรโดยเป็นไปตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่อัตรา

(1) ลดลงเหลือกึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัตอัตราศุลกากร

(2) ในกรณีที่ต้องเสียอากรตามอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัตอัตราศุลกากรในอัตรา

ตามราคาสูงกว่าร้อยละ 10 ให้ลดลงเหลือร้อยละ 10 หรือในอัตราตามสภาพซึ่ง

เมื่อเทียบเป็นร้อยละของราคาแล้วสูงกว่าร้อยละ 10 ให้ลดลงเหลือเทียบเท่า

ร้อยละ 10

การลดอัตราอากรตามข้อ 1.2 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

1.3 ของดังต่อไปนี้

1.3.1 เครื่องบันทึกข้อมูลแบบจานแม่เหล็ก ตามประเภทย่อยที่ 8471.99 เป็น กด (คีย์บอร์ด) ตามประเภทย่อยที่ 8473.30 ตัวเก็บประจุไฟฟ้า ตามประเภทที่ 85.32 ตัวต้านทางไฟฟ้า ตามประเภทที่ 85.33 สวิทช์ คอนเบลเตอร์ ฟิวส์ (ซีอคัท) ตามประเภทที่ 85.35 และประเภทที่ 85.36 วงจรพิมพ์ตามประเภทที่ 85.34 ลวดไฟฟ้าหุ้ม ฉนวนตามประเภทที่ 85.44 แกะฉนวนไฟฟ้า ตามประเภทที่ 85.46 เฉพาะที่นำเข้ามาเพื่อใช้ผลิตหรือประกอบเป็นเครื่องประมวนข้อมูลอัตโนมัติ ตามประเภทที่ 84.71 ให้ลดอัตราอากรคงเหลือร้อยละ 10

ประเภทที่	ประเภทย่อย	รายการ	อัตราอากร					
			ปกติ			ลดลงเหลือ		
			ตาม ราคา ร้อยละ	ตามสภาพ		ตาม ราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
				หน่วย	หน่วยละ		หน่วย	หน่วยละ
					บาท			บาท
23.04	2304.00	กากน้ำมัน (ออยล์เค้ก) และกากแข็งอื่นๆ ที่ ได้จากการสกัดน้ำมันถั่วเหลือง จะบดหรือทำ เป็นเพลงลดหรือไม่ก็ตาม	10	-	-	6	-	-
24.02	2402.10	- เฉพาะชิการ์	60	กก.	80.00	30	กก.	30.00
25.01	2501.00	เฉพาะเกลือธรรมชาติ เว้นแต่เกลือป่นสำหรับ รับประทาน	15	กก.	2.75	10	กก.	0.50
25.23	2523.10	- ซีเมนต์เม็ด	30	เมตริก ตัน	80.00	10	เมตริก ตัน	80.00
	2523.29	- อื่นๆ	30	เมตริก ตัน	80.00	10	เมตริก ตัน	80.00
	2523.30	- อะลูมินัสซีเมนต์ ("ซีเมนต์ฟองดู")	30	เมตริก ตัน	80.00	10	เมตริก ตัน	80.00
	2523.90	- ไฮดรอลิกซีเมนต์อื่นๆ	30	เมตริก ตัน	80.00	10	เมตริก ตัน	80.00
26.01	2601.11	- ไม่ทำให้เกาะหรือติดรวมกัน	10	-	-	5	-	-
	2601.12	- ทำให้เกาะหรือติดรวมกัน	10	-	-	5	-	-
	2601.20	- แร่เหล็กไฟไรต์ที่ย่างแล้ว	10	-	-	5	-	-
26.02	2602.00	สินแร่และหัวแร่แมงกานีส รวมถึงสินแร่และ หัวแร่เหล็ก แมงกานีสเพอร์ไรต์ที่มีแมงกานีสตั้ง แต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป โดยน้ำหนักเมื่อคำนวณ ในสภาพแห้ง	10	-	-	5	-	-
26.03	2603.00	สินแร่และหัวแร่ทองแดง	10	-	-	5	-	-
26.04	2604.00	สินแร่และหัวแร่นิกเกิล	10	-	-	5	-	-
26.05	2605.00	สินแร่และหัวแร่โคบอลต์	10	-	-	5	-	-
26.06	2606.00	สินแร่และหัวแร่อะลูมิเนียม	10	-	-	5	-	-
26.07	2607.00	สินแร่และหัวแร่ตะกั่ว	10	-	-	5	-	-

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงการคลัง

ที่ ศก. 12/2532

เรื่อง ยกเลิกการลดอัตราอากรศุลกากร
และกำหนดให้ของได้รับการยกเว้นอากร

เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

1. ให้ยกเลิกการลดอัตราอากรขาเข้าสำหรับของตามประเภทย่อยที่ 2523.10 ประเภทย่อยที่ 2523.29 ตามประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก.1/2531 ลงวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก.11/2532 ลงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2532
2. ให้เพิ่มรายการตามบัญชีท้ายประกาศนี้ไว้ในบัญชีท้ายประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก.1/2531 ลงวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531 ภาค 2 พิกัดอัตราอากรขาเข้า ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก.11/2532 ลงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2532
3. ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2532 จนถึงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534

ประกาศ ณ วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2532

(ลงชื่อ) ประมวล สภาวสุ

(นายประมวล สภาวสุ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

บัญชีท้ายประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก. 12/2532

เรื่อง ยกเลิกการลดอัตราอากรศุลกากร

และกำหนดให้ของได้รับการยกเว้นอากร

ลงวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2532

ภาค 2

พิกัดอัตราอากรขาเข้า

ประเภทที่	ประเภทย่อย	รายการ	อัตราอากร					
			ปกติ			ลดลงเหลือ		
			ตาม ราคา ร้อยละ	ตามสภาพ		ตาม ราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
				หน่วย	หน่วยละ		หน่วย	หน่วยละ
					บาท			บาท
25.23	2523.10	- ซีเมนต์เม็ด	30	เมตริก	80.00	ยกเว้นอากร		
				ตัน				
	2523.29	- อื่นๆ	30	เมตริก	80.00	ยกเว้นอากร		
				ตัน				

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงการคลัง

ที่ ศก. 1/2535

เรื่อง กำหนดให้ของได้รับการยกเว้นอากร

เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

1. ให้เพิ่มรายการตามบัญชีท้ายประกาศนี้ไว้ในบัญชีท้ายประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก. 1/2531 ลงวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531 ภาค 2 พิกัดอัตราอากรขาเข้า ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก. 19/2534 ลงวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2534

2. ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2534 จนถึงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2535

ประกาศ ณ วันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2535

(ลงชื่อ) สุธี สิงห์เสน่ห์

(นายสุธี สิงห์เสน่ห์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมายเหตุ : ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 16 ลงวันที่ 28 มกราคม 2535

ภาคผนวก ค

ยกเลิก

โดยประกาศฉบับที่ 189 พ.ศ. 2535

ลงวันที่ 23 เดือน มกราคม พ.ศ. 2535

9408

เล่ม 106 ตอนที่ 218 ราชกิจจานุเบกษา 12 ธันวาคม 2532

ประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้า

และป้องกันการผูกขาด

ฉบับที่ 133 พ.ศ. 2532

เรื่อง ให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าในราชอาณาจักรแจ้งต้นทุน ค่าใช้จ่าย

กระบวนการผลิตและวิธีการจำหน่ายสินค้าควบคุม

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ของผู้บริโภค และป้องกันการฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 มาตรา 24 (5) (6) และมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. 2522 คณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศฉบับนี้ให้มีผลใช้บังคับทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร

ข้อ 2 สินค้าควบคุมที่อยู่ในบังคับแห่งประกาศฉบับนี้ คือ

(1) นมผงทั้งชนิดดัดแปลงสำหรับทารกและชนิดธรรมดา รวมทั้งอาหารเสริมครบถ้วนสำหรับเด็ก เฉพาะที่บรรจุภาชนะฉนวนน้ำหนักสุทธิไม่เกิน 4 กิโลกรัม

(2) นมข้นหวาน นมระเหยน้ำ

(3) หัวอาหารสัตว์ อาหารสัตว์สำเร็จรูป

(4) น้ำมันพืชใช้ปรุงอาหาร

(5) ไม้อัด

-
- (6) ยางรถยนต์
 - (7) ยางรถจักรยานยนต์
 - (8) ยางรถจักรยาน
 - (9) เยื่อกระดาษ
 - (10) กระดาษพิมพ์เขียว
 - (11) กระดาษปฐพี
 - (12) สมุดนักเรียน
 - (13) กระดาษชำระ
 - (14) เสื้อผ้าสำเร็จรูปเฉพาะที่เป็นเครื่องแบบนักเรียน
 - (15) ผ้านวมัย
 - (16) น้ำมันหล่อลื่นเฉพาะชนิดที่ใช้หล่อลื่นกับเครื่องยนต์
 - (17) เม็ดพลาสติก
 - (18) นุ้ยเคมี
 - (19) ยาป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือโรคพืช
 - (20) สีทาบ้าน
 - (21) ผงซักฟอก น้ำยาซักฟอก
 - (22) สบู่ก้อน สบู่เหลว
 - (23) ท่อ พี.วี.ซี.
 - (24) เหล็กเส้น
 - (25) เหล็กโครงสร้างรูปพรรณ
 - (26) อลูมิเนียมเส้นหน้าตัด

(27) ตะปู

(28) สังกะสี

(29) กระเบื้องโยหิน

(30) กระเบื้องคอนกรีตมุงหลังคา

(31) ปูนซีเมนต์

(32) รถแทรกเตอร์

(33) เครื่องสูบน้ำ

(34) พัดลมไฟฟ้าเฉพาะชนิดตั้งพื้น ตั้งโต๊ะ ติดเพดาน (ไม่รวมพัดลมดูดอากาศ) ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางใบพัดตั้งแต่ 12 ถึง 16 นิ้ว ทั้งแบบธรรมดาและแบบตั้งเวลาได้

(35) หม้อหุงข้าวไฟฟ้า

(36) สายไฟฟ้า

(37) รถยนต์นั่งเฉพาะที่มีปริมาตรกระบอกสูบเครื่องยนต์ไม่เกิน 1,600 ลูกบาศก์เซนติเมตร

(38) รถยนต์บรรทุกเล็ก (ปิอ็อพ) ซึ่งมีน้ำหนักบรรทุกน้ำหนักบรรทุกไม่เกิน 3,000 กิโลกรัม และมีความยาวช่วงล้อซึ่งวัดจากจุดศูนย์กลางล้อหน้าถึงจุดศูนย์กลางล้อหลังไม่เกิน 3 เมตร

(39) รถจักรยานยนต์

(40) รถจักรยาน

ข้อ 3 ให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าควบคุมตามข้อ 2 ที่เลขาธิการมีหนังสือแจ้งให้ปฏิบัติ แจ้งต้นทุน ค่าใช้จ่าย กระบวนการผลิตและวิธีการจำหน่ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

วิธีการแจ้ง แบบการแจ้ง และระยะเวลาในการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการกำหนด

ในการแจ้งให้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งหรือการกำหนดตามวรรคสอง ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังสถานที่ทำการของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรและต้องให้ระยะเวลาในการปฏิบัติแก่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรตามสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 12 ธันวาคม 2532

สุบิน ปิ่นขยัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ประธานคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้า

และป้องกันการผูกขาด

ประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้า

และป้องกันการผูกขาด

ฉบับที่ 136 พ.ศ. 2533

เรื่อง ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรและผู้จำหน่าย แจ่งปริมาณ
สถานที่เก็บ ต้นทุน ค่าใช้จ่าย กระบวนการผลิตและวิธีการจำหน่าย
ปูนซีเมนต์

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรการทางกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ของผู้บริโภค และ
ป้องกันการฉวยโอกาสขึ้นราคาปูนซีเมนต์โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 มาตรา 24 (5) (6) มาตรา 26 และมาตรา 27 แห่งพระ
ราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. 2522 ประธานคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสิน
ค้าและป้องกันการผูกขาด จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศฉบับนี้ให้มีผลใช้บังคับทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร

ข้อ 2 สินค้าควบคุมที่อยู่ในบังคับแห่งประกาศฉบับนี้ คือ ปูนซีเมนต์

ข้อ 3 ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร และผู้จำหน่ายปูนซีเมนต์แจ่งปริมาณ สถานที่เก็บ
ต้นทุน ค่าใช้จ่าย กระบวนการผลิตและวิธีการจำหน่ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อเลขาธิการมีหนังสือแจ่งให้
ปฏิบัติ

วิธีการแจ่ง แบบการแจ่ง และระยะเวลาในการแจ่งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่เลขาธิการ
กำหนด

2014

เล่ม 107

ตอนที่ 38

ราชกิจจานุเบกษา

8 มีนาคม 2533

ในการแจ้งให้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งหรือการกำหนดตามวรรคสอง ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ไปยังสถานที่ทำการของผู้ผลิต ผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือผู้จำหน่ายแล้วแต่กรณี และต้องให้ระยะเวลาในการปฏิบัติแก่ผู้ผลิต ผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือผู้จำหน่ายตามสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 7 มีนาคม 2533

สุบิน ปิ่นขยัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ประธานคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้า

และป้องกันการผูกขาด

ตราครุฑ

ประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

ฉบับที่ 177 พ.ศ. 2534

เรื่อง ให้ผู้จำหน่ายปลีกแสดงราคาจำหน่ายปลีกสินค้าควบคุม

โดยที่เป็นการสมควรยกเลิกการกำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าควบคุมพิมพ์ราคาจำหน่ายปลีกก่อนนำสินค้าออกจำหน่าย และเป็นการสมควรปรับปรุงรายการสินค้าควบคุมที่กำหนดให้ผู้จำหน่ายปลีกแสดงราคาจำหน่ายปลีกเสียใหม่ในคราวเดียวกัน เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 มาตรา 24 (3) (4) (5) และมาตรา 26 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. 2522 ประธานคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ 56 พ.ศ. 2525 ฉบับที่ 72 พ.ศ. 2527 ฉบับที่ 78 พ.ศ. 2527 ฉบับที่ 79 พ.ศ. 2527 ฉบับที่ 81 พ.ศ. 2527 ฉบับที่ 129 พ.ศ. 2532 และฉบับที่ 134 พ.ศ. 2532

ข้อ 2 ให้ผู้จำหน่ายปลีกสินค้าควบคุมตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้ ในทุกท้องที่ที่ราชอาณาจักร แสดงราคาจำหน่ายปลีกสินค้าควบคุมสำหรับจำหน่ายนั้น ในลักษณะที่เห็นได้ชัดเจน สามารถอ่านได้โดยง่าย

การแสดงราคาตามวรรคหนึ่ง ผู้จำหน่ายปลีกจะกระทำโดยการใช่วิธีเขียนราคาหรือพิมพ์ราคา หรือใช้ฉลากแสดงราคา หรือกระทำโดยวิธีอื่นใดให้ปรากฏซึ่งราคาไว้ที่สินค้าควบคุมนั้น หรือที่บริเวณใกล้เคียงกับสินค้าควบคุมนั้นตั้ง แขนงหรือวางอยู่ หรือที่ฉลากสินค้า ภาชนะบรรจุ สิ่งที่มีห่อหุ้มสินค้านั้นก็

ข้อ 3 ความในข้อ 2 มิให้ใช้บังคับแก่

- (1) ผู้จำหน่ายปลีกซึ่งจำหน่ายสินค้าควบคุมที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร ได้พิมพ์ราคา หรือแสดงราคาไว้ที่ฉลาก ภาชนะบรรจุ สิ่งหุ้มห่อ หรือที่สินค้านั้นแล้ว
- (2) ผู้จำหน่ายปลีกซึ่งจำหน่ายสินค้าควบคุมด้วยวิธีนำสินค้าไปเร่ขายตามที่ต่างๆ ซึ่งมิใช่เป็นการเร่ขายโดยใช้ยานยนต์

ข้อ 4 ให้ผู้จำหน่ายปลีกสินค้าควบคุม จำหน่ายไม่สูงกว่าราคาที่ได้แสดงไว้ตามข้อ 2

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2534

หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล

(หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ประธานคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 182 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2534

บัญชีแนบท้าย

ประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

ฉบับที่ 177 พ.ศ. 2534

เรื่อง ให้ผู้จำหน่ายปลีกแสดงราคาจำหน่ายปลีกสินค้าควบคุม

ลำดับ	หมายเลขสินค้า	ชื่อสินค้าควบคุม
1	001	ข้าวสาร
2	002	เนื้อสุกร เนื้อโค เนื้อกระบือชำแหละ และส่วนที่บริโภคได้ สด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง
3	003	กุ้ง หอย ปู ปลา ปลาหมึก และส่วนที่บริโภคได้ สด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง
4	004	เนื้อไก่ เนื้อเป็ด และส่วนที่บริโภคได้ สด แช่เย็น แช่แข็ง
5	005	ไข่เป็ด ไข่ไก่ สด หรือเค็ม
6	006	น้ำตาลมะพร้าว
7	007	น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ชนิดก้อนสีเหลืองมบรรจุกล่อง หรือน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ชนิดบรรจุซอง มีน้ำหนักสุทธิไม่เกินซองละ 10 กรัม ซึ่งบรรจุกล่องหรือภาชนะอื่นใด
8	008	นมผง นมสด นมข้นหวาน นมระเหยน้ำ
9	010	เมล็ดกาแฟคั่ว กาแฟผงสำเร็จรูป
10	011	ชาใบ ชาผงสำเร็จรูป
11	012	กะปิ
12	013	น้ำปลา น้ำซีอิ๊ว น้ำส้มสายชู
13	014	น้ำซอสปรุงรส
14	015	อาหารหรือเครื่องดื่ม ที่จำหน่ายในสถานที่จำหน่ายอาหาร
15	016	อาหารบรรจุภาชนะฉลิก
16	017	มาการีน
17	018	ปลากระป๋อง

ลำดับ	หมายเลขสินค้า	ชื่อสินค้าควบคุม
18	019	ผักและผลไม้กระป๋อง
19	020	ผงชูรส
20	021	ผักสด ผลไม้สด
21	022	หัวอาหารสัตว์ อาหารสัตว์
22	025	หัวกระเทียมแห้ง
23	026	หัวหอมแดงแห้ง หอมหัวใหญ่แห้ง
24	038	น้ำมันและไขมันที่ได้จากพืชหรือสัตว์ที่บริโภคได้
25	039	แผ่นไม้อัด
26	040	ไม้แปรรูป
27	042	ยางรถยนต์
28	043	ยางรถจักรยานยนต์
29	044	ยางรถจักรยาน
30	045	กระดาษพิมพ์ กระดาษเขียน
31	046	กระดาษชำระ กระดาษเช็ดหน้า
32	047	สมุดนักเรียนชนิดปกแข็งหรือปกอ่อน
33	048	แบบเรียน
34	051	ผ้า ด้าย
35	052	เสื้อผ้าสำเร็จรูป
36	053	ผ้าอนามัย
37	059	น้ำมันหล่อลื่นชนิดที่ใช้กับเครื่องยนต์
38	061	ถ่านไม้หุงต้ม
39	062	ยารักษาโรคแผนปัจจุบันและเวชภัณฑ์
40	063	ยากำจัดยุงและแมลงชนิดน้ำ
41	064	ปุ๋ย

ลำดับ	หมายเลขสินค้า	ชื่อสินค้าควบคุม
42	065	ยาป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือโรคพืช
43	066	แชมพูสระผม
44	067	สีย้อม สีทา สีพ่น
45	068	ผงซักฟอก น้ำยาซักฟอก
46	069	สบู่ก้อน สบู่เหลว
47	070	ยาสีฟัน
48	071	ท่อประปาที่เป็นวัสดุสังเคราะห์ รวมทั้งข้อต่อ
49	072	ท่อร้อยสายไฟฟ้าที่เป็นวัสดุสังเคราะห์ รวมทั้งข้อต่อ
50	073	ท่อประปาที่เป็นโลหะ รวมทั้งข้อต่อ
51	074	ท่อร้อยสายไฟฟ้าที่เป็นโลหะ รวมทั้งข้อต่อ
52	075	เหล็ก ที่เป็นแผ่น ท่อน เส้น ฉาก หน้าตัด ท่อ หลอด หรือลวด
53	076	โลหะอื่น หรือโลหะผสม ที่เป็นแผ่น ท่อน เส้น ฉาก หน้าตัด ท่อ หลอด หรือลวด
54	077	ตะปู
55	078	สังกะสีลอนลูกฟูก สังกะสีแผ่นเรียบ
56	079	กระเบื้องแผ่นเรียบ กระเบื้องลอนลูกฟูก
57	080	ปูนซีเมนต์
58	081	เตาหุงต้มที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว
59	082	พลั่ว จอบ เสียม มีด พร้า ขวาน คราด เคียว
60	083	รถแทรกเตอร์ รถไถนา
61	084	เครื่องพ่นยาฆ่าแมลง
62	085	เครื่องยนต์ และเครื่องสูบน้ำ
63	086	เครื่องนวด เครื่องสี เครื่องกระเทาะผลิตผลทางเกษตร
64	087	ตู้เย็น ตู้แช่

ลำดับ	หมายเลขสินค้า	ชื่อสินค้าควบคุม
65	088	เครื่องรับโทรทัศน์
66	089	เครื่องรับวิทยุ
67	090	พัดลม
68	091	เครื่องสูบน้ำไฟฟ้า
69	092	มอเตอร์ไฟฟ้า ไดนาโม
70	093	เตารีดไฟฟ้า
71	094	หม้อหุงข้าวไฟฟ้า
72	095	เตาไฟฟ้าสำหรับประกอบอาหาร
73	096	เตาหุงต้มไฟฟ้า
74	097	สายไฟฟ้า
75	098	หลอดไฟฟ้าที่ใช้เพื่อแสงสว่างภายในอาคาร หรือเคสสถานซึ่งกำหนดกำลังไฟฟ้าตั้งแต่ 5 ถึง 100 วัตต์ หรือหลอดฟลูออเรสเซนต์ซึ่งกำหนดกำลังไฟฟ้าตั้งแต่ 10 ถึง 40 วัตต์
76	099	ถ่านไฟฉายแบบคาร์บอนซิงค์ และแบบแอลคัลไลน์ ที่มีชื่อขนาด เอ เอ หรืออาร์ 6 ชื่อขนาดซี หรืออาร์ 14 และชื่อขนาดดี หรืออาร์ 20 หรือที่มีขนาดเทียบเท่า แต่เรียกชื่อขนาดเป็นอย่างอื่น และระบุแรงดันไฟฟ้า 1.5 โวลต์
77	100	แบตเตอรี่
78	101	รถยนต์นั่ง รถยนต์บรรทุก
79	102	รถจักรยานยนต์
80	103	รถจักรยาน
81	104	ชุดและอุปกรณ์ยูง
82	105	แปรงสีฟัน
83	106	ไม้ขีดไฟ
84	107	แป้งฝุ่นโรยตัวเฉพาะที่บรรจุน้ำหนักสุทธิไม่เกิน 750 กรัม

บรรณานุกรม

- นิรมล สุธรรมกิจ และรัชณี วงศ์อนันต์กิจ. "อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ไทย : รวบรวมบทความ." ภาควิชาพื้นฐานทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2535 (อัดสำเนา)
- ไทยพาณิชย์ จำกัด, ธนาคาร. "AFTA : ผลกระทบต่อปูนซีเมนต์." เศรษฐกิจปริทัศน์. ปีที่ 14 ฉบับที่ 5 (พฤษภาคม, 2535), 22-26.
- เศรษฐกิจอุตสาหกรรม, สำนักงาน. กองศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม 1. รายงานการศึกษภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์. กองศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม 1 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2536. (อัดสำเนา)
- Kleinwort Benson Research. "Asian Cement Stocks : Turning the Corner." Asian Cement. 1993.
- The Indonesia Cement Association. The Common Effective Preferential Tariff Scheme and the Asian Cement Industry. AFCM on Common Effective Preferential Tariff (CEPT), 1992. (Unpublished)

สู่ทางและโอกาสการส่งออก และผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน

อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

เลขที่ 565 ซอยรามคำแหง 39 แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10310

โทรศัพท์ (02) 718-5460 โทรสาร (02) 718-5461-2 Web site: <http://www.info.tdri.or.th>